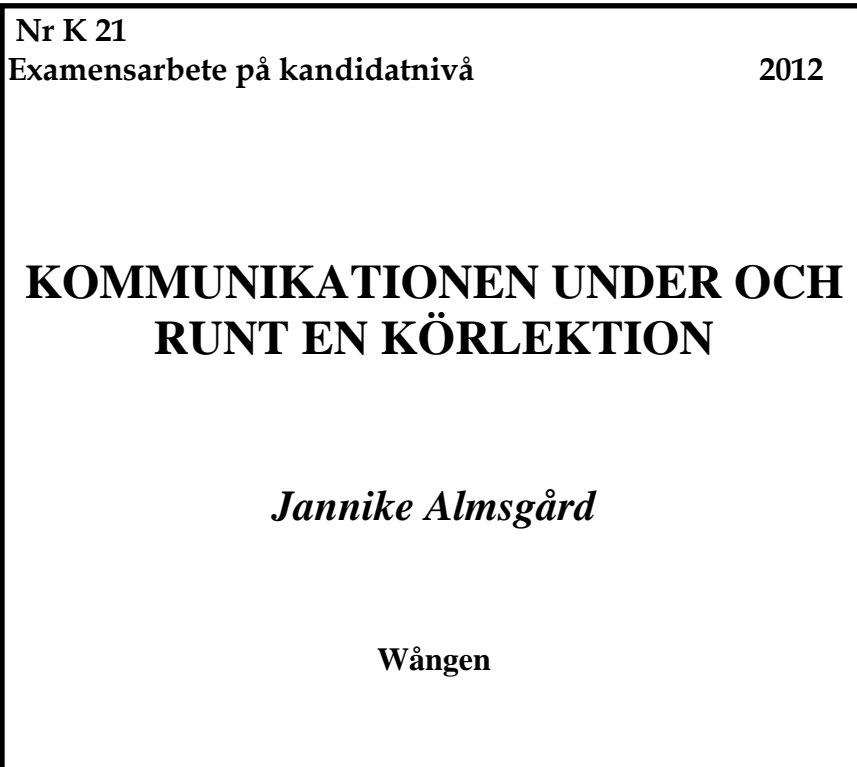

Sveriges lantbruksuniversitet
Fakulteten för Veterinärmedicin och husdjursvetenskap
Hippologenheten

HANDLEDARE:

Handledare, Susanne Lundesjö – Kwart, Hippologenheten SLU

Hippologiskt examensarbete (EX0497) omfattande 15 högskolepoäng ingår som en obligatorisk del i hippologutbildningen och syftar till att under handledning ge de studerande träning i att självständigt och på ett vetenskapligt sätt lösa en uppgift. Föreliggande uppsats är således ett studentarbete på C-nivå och dess innehåll, resultat och slutsatser bör bedömas mot denna bakgrund.

SLU
Sveriges lantbruksuniversitet

*Kommunikationen under och runt en
körlektion*

Jannike Almsgård

Handledare: Susanne Lundesjö – Kwart, Hippologenheten SLU
Examinator: Karin Ericson, Wången

Examensarbete inom hippologprogrammet, Flyinge/ Strömsholm/Wången 2012
Fakulteten för Veterinärmedicin och husdjursvetenskap
Institutionen för anatomi, fysiologi och biokemi
Hippologenheten
Kurskod: EX0497, Nivå C, 15 hp

Nyckelord: Kommunikation, körlektion, feedback, lärmiljö, intervju, säkerhet

Online publication of this work: <http://epsilon.slu.se>
Examensarbete 2012:K21

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

FÖRORD.....	4
REFERAT.....	5
INTRODUKTION.....	6
LITTERATURGENOMGÅNG.....	6
Kommunikation.....	6
Lärande och lärstilar.....	7
Hinder för lärande och konflikter.....	8
Rollen som lärare och elev.....	10
Lärmiljö.....	10
Tidigare studier.....	11
Intervju och kvalitativ metod.....	11
Utbildning inom körning.....	13
MATERIAL OCH METODER.....	13
Denna studie.....	14
Metodvalet.....	14
RESULTAT 1, INTERVJUER.....	15
Kommunikation.....	16
Rollen som lärare/ledare/instruktör.....	17
Körlektion.....	20
Säkerhet.....	22
Lärmiljö.....	23
RESULTAT 2, ENKÄTER.....	24
Kommunikation.....	24
Körlektion.....	25
Lärmiljö.....	31
DISKUSSION.....	32
Metodvalet.....	32
Kommunikation.....	33
Körlektionerna.....	34
Undervisningsmetoder.....	36
Lärmiljö.....	36
Framtida studier.....	36
SLUTSATS.....	36
LITTERATURFÖRTECKNING.....	38
Bilaga 1.....	40
Bilaga 2.....	42

FÖRORD

Jag skulle vilja rikta ett tack till de intervjuade personerna samt de medverkande eleverna som deltog i studien och gjorde den möjlig. Svensk Travsport förtjänar också ett stort tack för deras hjälp att finansiera mina resor till och från de olika skolorna. Jag är tacksam för att Maria Karlsson har erhållit mig med information, tack. Dessutom skulle jag vilja tacka min handledare Susanne Lundesjö – Kvart som har funnits där och visat starkt intresse samt engagemang för mitt arbete. Lisa Persson, min vän och kurskamrat ska också ha tack för rådgivningen jag fått samt det stöd jag haft under tiden jag arbetat med studien och arbetet.

REFERAT

Syftet med detta arbete är att få en inblick i lärarens uppfattningar om hur de kommunicerar med sina elever under en körlektion, - och ta reda på hur en körlektion kan se ut. Ett bisyfte är att ta reda på hur elever upplever en körlektion. Mina frågeställningar var:

Hur kan en körlektion se ut? Hur fungerar kommunikationen mellan lärare och elever?

Vi människor har ett medfött behov av att kommunicera och vi kommunicerar på olika sätt. Det händer att vi kommunicerar antingen vi vill eller inte, vi behöver inte yttra ett enda ord, för kroppsspråk betyder rent av mer än ord. Det finns forskare som har kommit fram till att endast sju procent av budskapet överförs med hjälp av ord och 38 procent av budskapet förmedlas via klang, betoning, tonläge och tempo, som innehåller vissa röstuttryck. Minspel, ögonuttryck, kroppsspråk och gester är kroppsspråksformer och 55 procent av budskapet formas via dessa. Man har konstaterat att minst 70 procent av kommunikationen är renodlat icke-verbal, alltså att utstrålning betyder mer än själva innehållet. Detta är en situation som lärare och föreläsare hamnar i. (Maltén, 1998)

Frågeställningarna besvaras genom öppna intervjuer med sju körlärare/instruktörer och ledare på olika naturbruksgymnasier och travskolor i mellersta och södra Sverige. Detta kompletteras med en enkät till de intervjuade körlärarnas elever för att få deras syn på samma undervisningssituationer. Det skiljer sig i körningen på gymnasieskolor med inriktning trav jämfört med körningen på travskolorna. Beroende på vilka elever det är man undervisar ser lektionerna olika ut. På en travskola börjar man oftast med att presentera dagen för eleverna och tar närvaron och därefter delas de hästar som ska köras ut till eleverna. En körlektion på en gymnasieskola med inriktning trav börjar ofta med att eleverna har stalltjänst.

De flesta lärare upplever att deras elever ställer frågor under körlektionen, men att det är individuellt hur frågvisa eleverna är. Eleverna kan bland annat fråga vad de gör för fel och vad man kan göra för att bli bättre. Någon lärare upplever att de elever som är riktigt intresserade frågar hela tiden. En annan lärare menar att bara de kan prata så ställer eleverna frågor. De flesta lärare tycker att det är positivt att eleverna frågar.

Vissa lärare försöker ha kontakt med sina elever under en körlektion med hjälp utav walkie talkie. Det har även visat sig att man skulle vilja ha ett micksätt, och att eleverna och läraren var utrustade med en hörsnäck och mick, för att göra det lättare att kommunicera med varandra under en körlektion.

INTRODUKTION

Upphovet till detta arbete kommer från mitt eget intresse för körning och körlektioner. Jag har också noterat att inga studier tidigare har gjorts gällande hur kommunikation upplevs under en körlektion.

I en tidigare gjord studie (Lundesjö- Öhrström, 1998) undersökte man hur kommunikationen fungerade mellan ridläraren, eleven och hästen. Rideleverna som var med och deltog i studien var nybörjare som hade ridit mellan en till sex terminer. Det visade sig i denna studie att det fanns brister i kommunikationen mellan dessa tre parter i vissa situationer. Eleverna hade svårt för att koncentrera sig på vad ridläraren sade när de red. Detta berodde på att hästen upptog elevens uppmärksamhet. Det visade sig att eleverna överlag var nöjda med sina ridlärare, men menade på att det är tidsbristen (korta lektioner eller antalet elever på lektionen var för stort) som gör att de får för lite instruktioner från ridläraren, till exempel för hur en övning ska gå till. I studien kom man fram till att det vore önskvärt att eleverna hade bättre kommunikation med sin lärare. Det hade varit bra om det förts en diskussion mellan eleven och ridläraren om elevens ridning, för att bygga upp förståelse för hästen och för att eleven skulle få bättre förtroende för sin ridlärare.

Detta sammantaget gjorde att jag ville undersöka kommunikationen mellan körlärare och deras elever och även få elevernas syn på kommunikation och vad de anser om körlektionerna.

Syftet med detta arbete är med andra ord att få en inblick i lärarens uppfattningar om hur de kommunicerar med sina elever under en körlektion, - och ta reda på hur en körlektion kan se ut. Ett bisyfte är att ta reda på hur elever upplever en körlektion.

Jag kom fram till dessa frågeställningar:

Hur kan en körlektion se ut? Hur fungerar kommunikationen mellan lärare och elever?

LITTERATURGENOMGÅNG

Kommunikation

Kommunikation är ett utbyte av budskap (Maltén, 1998). Den består av information, påverkan och bekräftelse. Kommunikationen tillsammans med språket öppnar möjligheterna att möta andra människor men också att möta oss själva, det är i andras reaktioner på oss som vi får syn på oss själva. (Nilsson & Waldemarson, 2011) Genom kommunikation skapar vi vår identitet och signalerar vilka vi är (Phillips, 2010). Enligt Hans Ingvar Hansson (2007) så kännetecknas en god kommunikation i en organisation genom att man kan diskutera konflikter öppet och lösa dem med argument, och inte med maktmedel.

Vi människor har ett medfött behov av att kommunicera. Vår empatiska förmåga, vår förmåga till abstrakt tänkande, vår fantasi och vårt förnuft är tillsammans med kommunikationen något som skiljer oss människor från djuren. (Phillips, 2010) Vi människor kommunicerar på olika sätt. Det händer att vi kommunicerar antingen vi vill eller inte, vi behöver inte yttra ett enda ord, för kroppsspråk betyder rent av mer än ord. Det finns forskare som har kommit fram till att endast sju procent av budskapet överförs med hjälp av ord och 38 procent av budskapet förmedlas via klang, betoning, tonläge och tempo, som innehåller vissa röstuttryck. Minspel, ögonuttryck, kroppsspråk och gester är kroppsspråksformer och 55 procent av budskapet formas via dessa. Man har konstaterat att minst 70 procent av kommunikationen är renodlat icke-verbalt, alltså att utstrålning betyder mer än själva innehållet. Detta är en situation som lärare och föreläsare ofta hamnar i. (Maltén, 1998)

Direkt kommunikation kan beskrivas som begrundad, avsiktlig och resultatriktad. Kommunicerar vi direkt om prestationer har vi en avsikt att utforska och använda feedback och att fokusera och förbättra inlärning och utveckling. Sammanfattningsvis vill vi fatta beslut och lösa problem som har en relation till prestationen. (McLagan & Krembs, 1997)

Att ge och ta emot feedback är viktigt, därför finns det olika riktlinjer (McLagan & Krembs, 1997)

- *Rättframhet*- man säger vad man vet, tänker, känner och behöver på ett ärligt och uppriktigt sätt.
- *Respekt*- Man behandlar andra med omtanke och värdighet, för deras tankar, åsikter och känslor.
- *Delat ansvar*- här vill man uppnå resultat som är positiva och ömsesidigt tillfredställande.
- *Syfte*- att fastställa vad du vill åstadkomma i diskussionen, och rätta till handlingar och ord för att på bästa sätt nå önskat resultat.

Vi människor måste kommunicera, vi har ett behov av gemenskap och mänsklig kontakt (Maltén, 1998). Kommunikation är något som sker mellan individer (Hansson, 2007). Man säger att kommunikation är ett redskap för kontakt, påverkan, utveckling och överföring av idéer. Effekten vi får av ett redskap ser olika ut, och beror på hur vi använder det och hur pass duktiga vi är. Enligt Nilsson & Waldermarson (2007) beror resultatet på färdigheter, kunskap, samarbete, attityder och vilja. Kommunikation är ett ständigt pågående skede och är oundvikligt, det går inte att inte kommunicera.

Lärande och lärostilar

Lärande kan anses som något som är positivt eller negativt, men det har alltid ett syfte som handlar om att klara tillvaron tillsammans med utmaningar. "Lärande är

en process som hos levande organismer leder till en varaktig kapacitetsförändring som inte bara beror på glömska, biologisk mognad eller åldrande". (Illeris, 2007, sid 13)

Ett läroförlopp kan börja med att man uppfattar, via sina sinnen, impulser från omvärlden. Till exempel genom att man ser en viss händelse och hör vad som sägs. Den vanliga uppfattningen är att vi är medvetna om vårt lärande. När vi lär oss något så är det inte bara något vi vet, förstår eller kan, utan vi vet att vi vet det, hur vi gör det och dessutom har vi en förståelse av att vi förstår det. Lärande är dock inget som pågår enbart inom den enskilda individen, utan lärande är alltid inbäddat i sociala och samhällsliga sammanhang, vilket ger impulser till och sätter ramar för vad och hur man kan lära sig. (Illeris, 2007)

Det man lär sig är innehållet. Det går inte att tala om lärande utan att det finns ett läroinnehåll, något som man kan lära sig. Exempel på läroinnehåll är kunskaper, färdigheter, förståelse, insikter, attityder, åsikter eller kvalifikationer. Allt lärande omfattar tre dimensioner, vilka är innehållsdimensionen, drivkraftsdimensionen och samspelsdimensionen. Innehållsdimensionen handlar om kunskap, förståelse och färdigheter. Drivkraftsdimensionen omfattar känslor, motivation och vilja. Samspelsdimensionen rör sig om handling, samarbete och kommunikation. Man måste ta hänsyn till dessa dimensioner om man ska uppnå en tillfredställande förståelse eller analys av en lärosituation eller ett läroförlopp. (Illeris, 2007)

Lärostil är ett begrepp som innefattar människors skillnader vad gäller lärande. Att människor kan lära sig saker på många olika sätt, men för den enskilde finns det vissa förhållanden som främjar lärande. Alla människor har en speciell lärostil, och den fokuserar på skillnaderna mellan människor med avseende på vilka sinnesintryck som lockar mest till lärandet. (Illeris, 2007) Boström (1998) skiljer mellan fyra olika lärostilar: visuella (gäller synen), auditiva (gäller hörseln), taktila (gäller beröring) och kinestetiska (gäller rörelser). Begreppet lärostil betonar att vi människor är olika och lär oss på olika sätt. Det grundläggande i begreppet är att ingen lärostil är bättre än någon annan. Det gäller att i varje enskilt fall komma fram till ett lärosätt som är bäst lämpat. (Illeris, 2007)

Hinder för lärande och konflikter

Det är minst lika viktigt att intressera sig för vad som sker när någon lär sig något som att intressera sig för vad som händer när någon inte lär sig något i situationer som skulle kunna ge lärande. Lika viktigt är det när någon lär sig något annat än vad de själva eller andra har avsett. Om man till exempel är hungrig, trött eller är sjuk och känner smärtor, kan dessa faktorer spela in och försvåra eller hindra lärandet. Andra faktorer som kan påverka lärandet är dåligt humör, sorg, bekymmer, nervositet och även andra former av psykisk obalans som blir till kroppslig oro eller spänningar. (Illeris, 2007)

I utbildningar och andra sammanhang där det ska ske ett bestämt lärande, blir det till problem när lärandet inte infinner sig eller bara sker i en begränsad eller

förvrängd form. Peter Jarvis (1992) har delat in icke-lärandet i tre olika kategorier (Illeris 2007):

- Förförståelse, vilket omfattar att man redan på förhand anser sig ha förståelse av något vilket gör att man inte lägger märke till nya läromöjligheter
- Icke-beaktande, man registrerar nya möjligheter men man tar inte hänsyn till dem. Det kan bero på stress eller rädsla för vad det skulle kunna resultera i
- Avvisande, vilket omfattar att man mer medvetet bestämmer sig för att inte lära sig något nytt i en situation

Det finns tre huvudformer av hinder: fellärande, försvar mot lärande och motstånd mot lärande. Ambivalens är en särskild form av försvar, vilket i sin tur betyder att den lärande på samma gång vill och inte vill lära sig en sak. Fellärande, tillsammans med otillräckliga förutsättningar, brist på koncentration, missförstånd och inadekvat kommunikation är något som inträffar i många olika sammanhang, men har i många fall en begränsad betydelse och kan oftast rättas till om det skulle behövas. Försvar mot lärande är något som är nödvändigt i vårt moderna kunskapsamhälle, eftersom mängden påverkningar överstiger det som vi orkar ta till oss. Det finns tre huvudtyper av försvar mot lärande:

- Det ska finnas ett försvar mot mängden av de läroimpulser som vi möter i vårt dagliga liv
- Det andra innebär ett psykiskt försvar mot den ström av förändringar som sker och när förändringarna kan skaka om individens livssituation
- Det tredje kan röra sig om ett försvar mot upplevelsen av maktlöshet

Motstånd mot lärande inträffar under situationer som upplevs som oacceptabla. (Illeris, 2007)

I en klass/grupp med elever är det viktigt att varje lärare är uppmärksam på signaler från varje enskild individ som inte mår bra. När elever klagat på huvudvärk, illamående eller när de är okoncentrerade och splittrade bör man som lärare vara uppmärksam och försöka ta reda på vad problemet grundar sig i. (Maltén, 1998)

"En konflikt uppstår vid en sammanstötning, en kollision eller annan oförenlighet mellan mål, intressen, synsätt, värderingar, grundläggande behov eller personlig stil" (Maltén, 1998, sid 145).

Enligt Maltén (1998) kan en lärare uppleva konflikter i olika sammanhang:

- Mellan elever eller grupper inom klassen
- Mellan klassen och läraren själv
- Mellan sig själv och andra lärare eller övrig personal
- Mellan sig själv och någon/några föräldrar

När det uppstår en konflikt hjälper det inte med att "lägga locket på" eller att utse en syndabock. Det resulterar endast i ett försök till att manipulera konflikten. Diskussionen uteblir och problemen och ångest lever kvar obearbetade. På detta sätt förhindrar man en kollektiv samverkan. (Maltén, 1998)

Rollen som lärare och elev

Som lärare/ledare gör man rätt i att lära känna sin klass/grupp och dess individer för att kunna möta dem där de befinner sig nu och för att kunna handskas med gruppens struktur och grupprocessen på ett så bra sätt som möjligt. Vet man hur den egna arbetsgruppen fungerar, kan man bli skickligare i att bemöta behoven som finns i gruppen och hos individerna, och på ett mer effektivt sätt styra verksamheten mot sina mål. (Nilsson & Waldermarson, 2011)

När man leder en grupp har man en viktig uppgift i att motivera deltagarna så att de kan fungera tillsammans och se till att vissa grupp- och rollfunktioner uppfylls. Som ledare ska man utföra sina uppgifter, acceptera sin roll och samtidigt vara personlig och tydlig, vilket är viktigt. En professionell lärare bör företräda en kommunikativ kompetens, som är användbar i undervisningssituationen och lärarens interna mål och kursplanering. Ledarens/lärarens roll är att finnas, denne behöver inte nödvändigtvis höras eller synas. Det är lätt att ledaren/läraren slår undan benen på gruppen/eleverna, och dess förmåga att själv under ansvar lösa uppgifter de fått tilldelade om ledaren/läraren briljerar med sina större kunskaper och erfarenheter. (Maltén, 1998) Ledarskapet handlar inte om talang utan snarare en kompetens som utvecklas genom kunskap och erfarenheter. Om en ledare fungerar bra i en viss situation behöver inte det innebära att personen per automatik kommer fungera lika bra i en annan situation, som exempelvis med en annan grupp. (Nilsson & Waldermarson, 2011)

Lärmiljö

Med lärmiljö beskrivs miljöer, aktiviteter, fastigheter, lokaler, samfund och andra tillvägagångssätt som bidrar till lärande. Ett klassrum är en lärmiljö men vi kan även se samhällets olika element som lärmiljöer. En lärmiljö utgör en social omgivning och det krävs gynnsamma yttre omständigheter, både socialt och fysiskt, för att kreativitet skall väckas hos elever och studerande. (edu.fi, 2012)

Med ordet miljö menas både atmosfären (högtidlig, informell, stram, avslappnad o.s.v.) och yttre förhållanden (lokaler, placering av stol och bord, pauser, ljus och luft m.m.). Det rör sig alltså om psykosociala och – fysiska miljöfaktorer. När det gäller att etablera en god psykosocial miljö är själva inledningen viktig. Det är viktigt att deltagarna känner sig delaktiga i gemenskapen, trygga, välkomna och dessutom ska de lära känna varandra. De fysiska miljöfaktorerna är lättare att handskas med för här kan man själv göra konkreta förberedelser. Det kan bland annat gälla lokaler och utrustning. Storleken på lokal är viktigt och det ska vara ett rimligt förhållande mellan lokalens storlek och antalet elever. Har man ett för trångt/litet rum kan det bli dålig luft fort och det kan bli obehagligt för eleverna att sitta trångt. Men det är inte heller bra med en allför stor lokal, till ett fåtal elever, det kan då upplevas som

obehagligt eftersom rummet inte fylls med elever och kan upplevas som för stort och tomt. Ljus, luft och ljud är också något som berör lokaler. Mottagarna ska se bra, höra bra och lokalen ska ha tillräckligt med frisk luft. (Bolstad, 1998)

I ett arbete gjort av Johannesson - Adler (2011) kom man fram till att det fanns flera pedagoger som betonar vikten av att bygga ett lärande inifrån och utgå från elevernas egna erfarenheter. Det har visat sig att det är lättare att få med sig eleverna om de har något att relatera kunskapen till. För att pedagogerna ska kunna ge alla elever en lagom utmaning behöver de skapa en trygg lärmiljö för eleverna, för eleverna mår bra av att känna igen sina lärmiljöer. Rutiner är i det här sammanhanget mycket viktiga.

Tidigare studier

I ett tidigare examensarbete gjordes en studie av Alex och Forsberg (2010) för att försöka ta reda på den bästa balansen i kontakten mellan ridlärare och ridelev. Detta för att rideleven ska lära sig optimalt och för att ridläraren samtidigt ska må bra i sin roll. Man använde sig av djupintervjuer, och ridlärare med olika erfarenhet intervjuades för att få en spridning på materialet. Det visar sig att de flesta av ridlärarna tycker det är bra att ha en öppen och kravlös kommunikation med sina ridelever. Detta för att man ska nå fram och skapa en trygg atmosfär i ridhuset. Innan ridläraren kan börja lära ut är det viktigt att denne har skapat en trygg och trevlig atmosfär för rideleverna.

I ett annat examensarbete har man studerat elevers lärstilar. För att ta reda på varje persons dominanta lärstil användes en enkät från Brain Books StilenkätVuxenTM, 2005. Dessa svar ger en uppfattning om personernas lärstilar. De som deltog i studien var studenter som studerade andra året på hippologprogrammet, vid Ridskolan Strömsholm med inriktning mot ridlärare. Man kom fram till att de flesta personer var auditiva och kinestetiska och/eller taktila. Dessa lärstilar förekom renodlat och i kombination med en eller två stilar. Den kombination som var mest vanlig var auditiv tillsammans med kinestetisk och/eller taktil. (Pettersson, 2011)

Intervju och kvalitativ metod

Kvalitativ metod är ett samlingsbegrepp inom samhällsvetenskaperna. Det är ett begrepp på olika arbetssätt som är förenade med att forskaren själv befinner sig i den verklighet som analyseras. Det är också ett begrepp för att datainsamling och analys sker samtidigt och i växelverkan men innebär även att forskaren försöker fånga människors handlingar och handlingarnas innebörd. (Nationalencyklopedin, 2011)

En metod som är kvalitativ handlar om något man ska karaktärisera, hur man ska gestalta det. När vi talar om kvalitativa metoder menar vi att vi vill beskriva hur egenskaperna hos något är konstruerat och gjort. (Larsson, 1986)

Huvuduppgiften i kvalitativa metoder är således att man söker finna de kategorier, beskrivningar eller modeller som bäst beskriver något fenomen eller sammanhang i omvärlden. Andra metoder som är kvantitativa inriktar sig på arbete med på förhand givna kategorier, att beskriva omvärlden genom mätning eller testning. Vid arbeten gjorda med kvalitativ metod är det viktigt att vara fördomsfri. Det finns en

hel del arbeten som utförts med kvalitativ metod. Det kan vara studier av hur olika människor upplever vissa situationer. Observationer, intervjuer, brev, bilder är några olika datamaterial. (Larsson, 1986)

Inom kvalitativ analys finns det en metod som heter fenomenologi. Den syftar till att beskriva människors upplevelser av fenomen. Det fenomenografiska forskningsobjektet kan beskrivas på följande sätt: *"en beskrivning av hur fenomenen i omvärlden uppfattas av människor, vi är intresserade av innebörden istället för förklaringar, samband eller frekvenser. Det är hur något framstår och inte hur något egentligen är"*. (Larsson, 1986, sid 13)

En man vid namn Roger Säljö (1979) har gjort en studie som handlar om människors sätt att uppfatta vad lärande går ut på. Det som studerades, alltså fenomenet, var uppfattningar av lärande. Analysen grundades på 90 stycken intervjuer med människor av olika åldrar och med olika utbildning. Hans frågeställning var; Vad menas egentligen med att lära? Utifrån svaren kunde han få fram 5 olika uppfattningar av lärande.

Lärande innebär:

- Ökning av kunskap
- Att man ska memorera
- Att man tillägnar sig fakta, arbetssätt, som man kan använda i praktiken
- Att man förstår innebörden av något

Lärande är:

- En tolkande process, ska förstå verkligheten

Utifrån denna fenomenologiska ansats, är det viktigt att ge människor kunskap om att det finns olika sätt att föreställa sig/se på olika saker, som i detta fall lärande. Marton(1977) menar att det är just bearbetningen av intervjuer som kallas kvalitativ analys. Avsikten med bearbetningen är att hitta kvalitativt skilda kategorier och uppfattningar i dessa. Det intressanta är att veta vilka uppfattningar som finns, inte hur många som har en viss uppfattning. (Larsson 1986)

När man arbetar med kvalitativa metoder kan de data som samlas bestå av olika slag. Man kan bland annat göra intervjuer. Det är intervjuer som varit basen inom den fenomenografiska ansatsen. Detta främst med tanke på syftet, att få ta reda på hur någon föreställer sig omvärlden. Intervjuer används för att samla material, men det förekommer även tolkningar, vilket innebär att när någon svarar på en fråga så svarar hon/han inte nödvändigtvis på det intervjuaren har som syfte med frågan, utan på sin egen tolkning av frågan. För att få fram variationer i uppfattningar krävs läsning och reflektion, det gäller ofta att, som forskare, inte nöja sig med resultaten man först kommer fram till, utan kritiskt granska de kategorier man formulerat, för att upptäcka nya eventuella "mått" i svaren. Man söker efter likheter och skillnader. (Larsson, 1986)

Utbildning inom körning

Det finns ett 30-tal travskolor runt om i Sverige. Åldrarna på de som går på en travskola är varierande och ligger mellan 5-65 år. Det har blivit allt mer vanligt att vuxna är intresserade av att gå på travskola.

På Svensk Travsport ser de exempel på att man börjar på en travskola med ponny och när man blir lite äldre övergår man ofta till att fortsätta med stor häst. De finns de personer som tar licenser och börjar tävla stor häst. Andra arbetar som hästskötare i stallar och det finns även personer som arbetar på en travskola. Svensk Travsport anser att travskolor behövs och är viktiga för att de blir en inkörsport till travet, man kommer genom dem i kontakt med travet.

På en travskola får man mycket tid till att pyssla med hästen och sela hästen innan det är dags för själva körningen. Efter avslutad körning ägnas mycket tid till att sela av hästen och pyssla med den. I snitt är en lektion 2 timmar lång. Det är många som aldrig har suttit bakom en häst när de börjar på en travskola. Det händer att någon har ridit på ridskola innan de börjar på en travskola. Det är många som inte vet så mycket om häst och trav, utan tycker att det kan vara roligt att köra. Många är intresserade och tycker om hästar och att pyssla med dem.

Svensk Travsport tog initiativ till att starta travskolor, detta gjordes åren 1995-1996. Man hade då gjort en undersökning där man kom fram till att medelåldern var för hög inom travet. Så det man gjorde var att samla alla travbanor för att starta upp något som kunde locka och göra att yngre människor kom in i travet. Under årens lopp har travskoleverksamheten byggts upp och har utvecklats till att man idag kan läsa olika kurser på olika travskolor runt om i landet.

Travskolan har alltså utvecklats och idag kan man ta licenser och det hålls även föreläsningar o.s.v. På en travskola får man en bra grund till vidare utbildning. När de gäller äldre ungdomar så görs en satsning även där. Gymnasier med travinriktning deltar årligen i den så kallade "Kraftsamlingen" som Svensk Travsport är med och anordnar. Det är en tävling som bygger på kunskap. Svensk Travsport är även med och ordnar den årliga "Gymnasieligan", vilket kan leda till att man som elev kan få köra travlopp, och här lägger man eventuellt en grund för att köra lopp. Svensk Travsport skulle vilja arbeta mer i samarbete med gymnasieskolorna med inriktning trav i framtiden. (Personligt meddelande Maria Karlsson, 2011)

Naturbruksprogrammet är ett brett yrkesprogram, vilket har fyra inriktningar som får börja redan första året. För att skapa yrkesutgångar inom programmets olika områden finns det många ämnen och kurser som skolorna kan erbjuda. Det ger inte enbart yrkesutgångar som ska ge möjlighet till anställning efter skolan utan programmet kan även ge en bra grund för fortsatta studier på Sveriges Lantbruks Universitet, för att bli exempelvis hippolog. (Skolverket, 2011)

MATERIAL OCH METODER

I detta arbete används kvalitativ metod. Anledningen till att denna metod valdes var att jag ville beskriva hur körlärare och körelever upplever lektionerna. Upplevelser

är inte mätbara utan de är unika från person till person. När man arbetar med kvalitativa metoder kan olika datainsamlingsmetoder användas, i detta fall användes intervjuer.

Denna studie

Denna studie är baserad på intervjuer och enkäter. Intervjuerna är utförda på lärare/instruktör som undervisar i travkörning på olika skolor och på ledare som undervisar i körning på travskolor. En diktafon användes för att spela in intervjuerna.

För att testa intervjufrågor och diktafon gjordes en provintervju innan de riktiga intervjuerna gjordes. Denna intervju gjordes med en person som har ett antal års erfarenhet som körlärare. Efter provintervjun kunde vissa frågor omformuleras så de blev mer lättförståliga.

I studien medverkade fyra körlärare/instruktörer som arbetar på naturbruksgymnasier med inriktning trav, samt en som arbetar på ett praktiskt gymnasium med inriktning trav. Det gjordes även två intervjuer på ledare som undervisar i körning på travskolor. Intervjuerna ägde rum på olika skolor eller på andra platser där informanterna befann sig för tillfället. Varje intervju tog mellan 25-30 minuter.

De första frågorna i intervjun var bakgrundsfrågor om personen och allmänna frågor om verksamheten, detta för att få personen att komma igång med att prata och känna sig bekväm i rollen. Resterande frågor var något djupare, t.ex. om personen ger individuella kommentarer till eleverna och i så fall på vilket sätt (se bilaga 1).

Intervjuerna ägde rum i en miljö som var avskild från rörelse och spring. De intervjuade personerna var lugna och många av dem verkade intresserade och tog sig tid till att besvara frågorna.

För att få elevernas syn, åsikter, reflektioner kring en körlektion gjordes en enkätundersökning, där ett antal elever från varje skola/travskola fick delta och svara på ett antal frågor. Frågorna i enkäten är anpassade så att även den yngre eleven ska kunna förstå och svara på frågorna. Enkäten innehåller 14 frågor och det tar cirka 15 minuter att svara på enkäten (se bilaga 2). Det delades ut 65 enkäter och 44 elever svarade på enkäten. Både tjejer och killar som går på en travskola eller på ett gymnasium med inriktning trav, svarade på enkäten och svarsfrekvensen är därmed 67%.

Metodvalet

I detta arbete har jag använt mig utav intervjuer och enkäter för att besvara mina frågeställningar. Frågorna som ställdes vid intervjuerna var öppna frågor, och personerna som intervjuades var sju personer med olika lång erfarenhet som lärare,

ledare eller instruktör. Men alla intervjupersoner undervisar på ett eller annat sätt i travkörning.

Intervjuerna spelades in med hjälp utav en diktafon, för att slippa att skriva ner dem förhand. När alla intervjuer var gjorda fanns de inspelade på diktafonen och jag kunde lyssna på varje intervju och skriva ner dem på papper för att lättare kunna jobba vidare med svaren. Den första intervjun som gjordes var en såkallad provintervju, den gjordes på en lärare med flera års erfarenhet som körlärare. Det visade sig vid provintervjun att de flesta frågor som ställdes var bra formulerade men att några utav frågorna kunde omformuleras så de blev lättare att förstå. Alla intervjuer genomfördes på ungefär samma sätt och tog mellan 25-30 minuter. Jag anser att alla intervjupersoner gjorde sitt yttersta för att svara på frågorna och var öppna för att prata.

Det kunde krävas följdfrågor för att få ett utförligare svar från intervjupersonerna. Exempel på en sådan fråga kunde vara; vad används för säkerhetsutrustning när eleverna kör- eller rider?

Alla intervjupersoner tog sig tid till intervjun och många hade en positiv inställning till arbetet. Intervjuerna ägde rum på bra platser där man kunde sitta ostört. Jag upplever att intervjupersonerna tyckte det var okej att intervjun spelades in, vilket jag anser som positivt, vilket underlättade för mig som intervjuare. Efter en eller två intervjuer blev man mer van som intervjuare och man kunde flika in med fler följdfrågor. Det var en liten skillnad hur pratglad man var som person, vissa pratade på mer självmant och andra ville ha fler frågor som de kunde besvara. Detta gjorde att jag som intervjuare fick känna av situationen och rätta mig därefter. I några fall fick jag luta mig tillbaka och lyssna mer och i andra fall fick jag vara mer frågvis genom att ställa fler följdfrågor.

RESULTAT 1, INTERVJUER

I följande resultatkapitel kommer resultaten från intervjuerna att presenteras. De intervjuade var lärare, instruktör eller ledare men för enkelhetens skull har jag valt att kalla samtliga för lärare här.

För att åskådliggöra olika delar ur resultatet presenteras ibland citat från de intervjuade. Dessa citat kan stå för en generell uppfattning men kan också vara något som avviker från de övriga intervjusvaren.

I tabell 1 beskrivs intervju personerna. Här kan man se hur länge varje person arbetat, vad de har för utbildning och vilken typ av arbetsplats de har.

Tabell 1

<u>Arbetat</u>	<u>Utbildning</u>	<u>Typ av arbetsplats</u>
8 år	Naturvetenskap, tränarutb., hovslagarutb., pedagogisk utb.	Praktiskt gymnasium med bl.a. inriktning trav
6 år	Samhällsvetenskap- extra pedagogik travskoleinstruktör, travhippolog,	Travskola
10 år	Arbetslivserfarenhet, pedagogisk utbildning för instruktör	Naturbruksgymnasium med bl.a. travinriktning
12 år	Vårdlinjen, travhippolog, naturbrukslärare, diplomerad hästmassör	Naturbruksgymnasium med bl.a. travinriktning
5 år	Ett treårigt hästgymnasium	Naturbruksgymnasium med bl.a. grundkurs trav
4 år	Lång arbetslivserfarenhet, Travets TLU – kurser, domare och ekipagekontrollant i ponnytrav	Travskola
5,5 år	Lång arbetslivserfarenhet, arbetat med trav i flera år	Naturbruksgymnasium med bl.a. travinriktning

Kommunikation

De flesta intervjuade lärarna är eniga om att kommunikationen sker dagligen och direkt, och att man kommunicerar genom att prata, visa och använda sig av andra hjälpmedel. Några använder sig av att skicka information till eleverna via sms, mejl och post. Det förekommer också att man använder sig utav ett program på datorn där man kan lägga upp instuderingsfrågor och annat som eleverna kan komma åt. Det är även några som kommunicerar när de kör häst. De finns de som kör bredvid eleverna och pratar under tiden de kör häst.

"Vi använder oss av en direkt kommunikation... den sker öga mot öga. Den sker både individuellt och i grupp"(P2)

De flesta av lärarna ger individuella kommentarer till sina elever och många utav dem är eniga om att positiv feedback är helt okej att ta i grupp men att man ska vara försiktig med att ta den negativa feedbacken i grupp, för att eleven inte ska känna sig utpekad. En lärare tycker att det är lättare att ge kritik än beröm och menar att när det går bra så reagerar man inte lika mycket, utan då flyter det mest på, vilket gör att man inte reflekterar så mycket.

Det finns en skillnad i hur man vill ge feedback till sina elever. Någon lärare försöker ge feedback varje vecka, medan de flesta försöker ge feedback efter varje avslutad körlektion. De flesta av de intervjuade lärarna ger feedback individuellt en och en, och den ges när man är på väg tillbaka till stallet, eller när man är tillbaka i stallet, när man selar av hästarna eller under tiden man kör häst.

De flesta av lärarna är eniga om att om det är någon som gjort något som är mindre bra tar man det med den elev det rör och helst ganska omgående.

"Jag ger individuella kommentarer till eleverna. Det positiva får alla höra, det kan jag ta i grupp. Ibland har vi också samtal enskilt. Alla får höra något bra varje körlektion. Jag går alltid runt till var och en under tiden de selar av hästarna och frågar hur de tycker det har gått, hur det kändes och så ger även feedback. Om det är något som är mindre bra, tar jag det med den personen ifråga. Ibland kan man behöva gå undan och sätta sig i lugn och ro och prata. Om det hänt saker som alla bör veta, så tar jag det med alla elever. Men rör det en person så är det viktigt att den personen är med på det och inte känner sig utpekad" (P4)

De flesta lärare upplever att deras elever ställer frågor under körlektionen, men att det är individuellt hur frågvisa eleverna är. Eleverna kan bland annat fråga vad de gör för fel och vad man kan göra för att bli bättre. Någon upplever att de elever som är riktigt intresserade frågar hela tiden. En annan lärare menar att bara de kan prata så ställer eleverna frågor. De flesta lärare tycker att det är positivt att eleverna frågar.

"Eleverna ställer inte mycket frågor när vi är ute och kör häst, men det händer att de gör de när vi är i stallet. Det kan vara svårt med kommunikationen just under körningen" (P7)

De flesta av de intervjuade lärarna skulle vilja kunna ge feedback direkt under körlektionen, för att kunna påverka direkt. De finns de lärare som försöker ha kontakt med sina elever under körlektionen med hjälp av walkie talkie, för att de vill kunna ha den direkta kontakten och för att kunna ge snabba instruktioner. Men det har visat sig att de inte alltid fungerar.

"Vi försöker ha kontakt med eleverna under körningen med hjälp utav walkie talkie, just för att jag vill ha den direkta kontakten och kunna ge snabba instruktioner. Men det är inte alltid de fungerar som de ska" (P4)

En anläggning ska testa en röstförstärkare, och på så sätt skulle eventuellt eleverna kunna höra läraren bättre under körlektionen.

De finns de som skulle vilja ha ett micksätt, vilket skulle betyda att alla som deltar under körlektionen var utrustad med en mick och hörsnäckla eller någon form av mobiltelefon som alla deltagare kunde prata i under körlektionen.

Rollen som lärare/ledare/instruktör

De flesta av lärarna anser sig ha en uppfattning om hur de ser på sin roll som lärare/ledare/instruktör. Men det visar sig att rollen skiljer sig från person till person.

Någon har inte ens tänkt så mycket på hur han/hon ser på sin roll, men konstaterar ändå att denne försöker att ha en nära relation till eleverna, mer en kompisrelation och att de gemensamt kommer fram till lösningar.

Många utav lärarna betonar att de vill sätta eleverna främst och få dem att uppnå målen. De finns de som alltid försöker ha allting strukturerat, försöker ha koll på vilken nivå alla elever ligger och försöker få alla mål att gå hand i hand.

För en annan lärare är det viktigt att bemöta eleven på dennes nivå och få den att utvecklas. Att man möter eleverna där de befinner sig och vidareutvecklar – och utbildar dem. Något som de flesta anser, är att man ska finnas till för eleverna, man ska svara på frågor, visa dem och förklara saker.

Någon lärare poängterar att det är viktigt att få så många som möjligt engagerade och att hjälpas åt och dessutom att man tar hand om eleverna och att man försöker utbilda nya elever som kan bli förebilder för andra.

En annan av lärarna ser sin roll som en typ av informatör och denne försöker gå igenom så mycket som möjligt innan de kör ut med hästarna. Denna person är ingen som är på eleverna och påpekar detaljer, till exempel hur de sitter i vagnen när de kör häst, utan kan ge eleverna tips om saker som till exempel hur de kan få hästarna att bli lugnare.

"Det ska inte bara gå ut på att köra häst, utan eleverna ska även lära sig att sköta häst, tänka säkerhet. Jag vill även att de ska bli bra människor. Det ska ske en personlig utveckling"(P3)

Många av lärarna svarar att de gör någon form av lektionsplanering. Några lärare har ett antal års erfarenhet och tycker att mycket går på rutin, men att de ändå gör en planering varje termin. Några lärare menar att man inte får vara för styrd av planeringen, utan att man måste kunna vara spontan. En travskola påpekar att de följer planeringarna som de får från Svensk Travsport. De har märkesböckerna med lektionsplanering, vilket gör det lättare att lektionsplanera. I början på varje termin planerar man vilka ledare som ska ha vilken kurs och vilka hästar som ska användas till vilka kurser.

De flesta planerar terminsvis. Men det förekommer även att man gör en veckovis planering allt eftersom. Någon lärare menar att under årens lopp som lärare har man lärt sig att det är viktigt att spalta upp lektionerna för elevernas skull. En annan gör inte så mycket praktisk planering utan har istället en så kallad prioriteringslista som han försöker följa, en lista med till exempel hästar. *"Ja det görs lektionsplanering, men nu har jag jobbat i några år och mycket går på rutin. Men absolut görs det. Innan varje termin och även mitt i terminen. Man får inte vara för styrd heller av planeringen. Jag har en plan men den är inte alltid nerskriven utan den finns i mitt huvud"(P4)*

Ungefär hälften av de intervjuade personerna har avsatt tid för lektionsplanering. Dessa menar att de styr sin planering själv, och att det är mer eller lite mindre planering och att det kan gå några veckor då det är mindre planering. Det visar sig att någon ska få mer tid avsatt för planering framöver.

Resterande lärare har inte direkt någon tid avsatt för lektionsplanering. Det beror till exempel på i något fall att det inte ingår tid för lektionsplanering i tjänsten som man har.

De flesta lärarna är överens om att tiden räcker till men att det gäller att planera väl och att man lägger ner tid på att planera. Någon menar att det inte finns några

tidsaspekter medan någon annan skulle vilja att eleverna tillbringar mer tid i stallet än en gång i veckan. De finns de som anser att de har oändliga och goda förutsättningar för att bedriva undervisningen. De har nära till allt och bra med möjligheter att träna hästarna och möjligheter till att kunna variera träningen. Man hinner med att sköta stall, hästar och köra hästarna, så tiden räcker till och är lagom. En person poängterar att tiden räcker till men att det svåra är att få kontinuitet i hästarnas träning.

"Vi har oändliga möjligheter då vi kan röra oss över allt. Vi har tillgång till ett ridhus, körbana, rakbana och travbanan. Jag ser inga begränsningar"(P6)

Många lärare ser någon möjlig/önskad utveckling av undervisningsmetoder. Någon tycker att det är bra som det är, men önskar att eleverna kunde tillbringa mer tid till att vara i stallet och köra häst. Någon annan skulle vilja ha möjlighet att kunna hyra in personer som exempelvis kan föreläsa och få folk att hänga på. Läraren har en idé om att hyra ut hästarna till elever som kan bli fodervärdar för dem, vilket skulle vara en möjlighet till mer utveckling för eleverna. Att de skulle få hand om en egen häst och på så sätt utvecklas. Andra är mer inne på att de vill kunna förbättra kommunikationen mellan sig själva och eleverna under en körlektion. Som nämnts tidigare har lärarna några olika förslag på teknisk utrustning som skulle kunna underlätta kommunikationen under körningen.

Som tidigare nämnts så finns det en önskan om att eleverna och läraren ska vara utrustade med ett micksätt och en hörsnäckla för att på så sätt kunna kommunicera bättre och lättare under en körlektion. Det visar sig även att man skulle vilja ha någon form av mobiltelefon som man kunde kommunicera igenom. Det visar sig även att någon skulle vilja att eleverna alltid kunde få sitta med någon som är mer kunnig än de själva när de kör häst, med någon som kunde ge instruktioner och tips under körningen.

Några ser inte någon direkt möjlig eller önskad utveckling, men poängterar att man försöker få tag i filmer och annat nytt material att använda i undervisningen och att man ska fylla de möjligheter som man har och växa med dem.

Alla lärare har svarat att de har någon form av speciell pedagogisk metod. Någon försöker först läsa av eleverna och agera därefter. Något som många har gemensamt är att man ska försöka skapa positivitet, att uppmuntra eleverna till att komma med egna problem, frågor och funderingar och att prova själva, att ta eget initiativ och man bidrar till positivitet genom att förmedla en positiv känsla till eleverna. Det visar sig att några försöker få eleverna att reflektera och tänka till själva. En person påpekar att denne försöker få eleverna att förstå varför man exempel gör en viss sak. Det visar sig även att denne person vill ta tag i saker och ting, i situationer, och ta i tu med dem om det skulle behövas. För någon är det viktigt att försöka strukturera upp dagen, hur den kommer att se ut och spalta upp den. En person försöker medvetet arbeta med sådant som eleverna är bra på och förstärka det. Ett par lärare arbetar med att löpande försöka se alla. Mår någon dåligt menar de att man inte får pressa den för hårt just då och att man tar sig tid till

att ge varje elev feedback varje gång och direkt efter körlektion. En person säger sig ha ett brinnande intresse för att lära ut och försöker få alla sina elever att vara och känna sig delaktiga.

Körlektion

Det är ganska vanligt att man börjar en körlektion med stalltjänst och när den är färdig börjar man att förbereda, plockar fram utrustningar och vagnar för att köra hästarna. Någon utav skolorna försöker ha hästarna i skrittmaskin innan körningen. Det vanligaste är att man samlas efter stalltjänsten och går igenom upplägget på körningen, hur man ska köra och vilka hästar som ska köras och av vem de körs. Någon skola har genomgången under en fika medan några skolor selar på hästarna först och har genomgång precis innan körningen. Man går igenom hur- och vart man ska köra och någon lärare bestämmer även innan man kör ut vilka positioner man ska ha medan en annan lärare bestämmer positioner under tiden man värmer upp hästarna.

Det finns de lärare som tycker att det är väldigt viktigt att informera eleverna om hur de ska köra och vart man ska köra innan börjar körningen och någon lärare vill även vara noga med att kolla igenom selning och hästarna innan de kör ut med hästarna.

Det är olika vart man kör hästarna, antingen på en travbana, rakbana eller slinga. Ibland används även ett ridhus/körhall. Vanligtvis varierar man vart man kör. Vissa lärare kör en häst samtidigt som eleverna kör och någon lärare kör tillsammans i vagnen med en elev, medan andra lärare är med vid körningen fast står vid sidan och studerar och hjälper eleverna från marken. När man tränat färdigt hästarna kör man tillbaka till stallet och selar av – och tar hand om hästarna och utrustningen. Det varierar lite från lärare till lärare hur man gör efter att man har kört. Vissa samlar enbart eleverna och stämmer av med dem så att allt är i sin ordning och andra ger feedback till sina elever.

"Jag brukar samla eleverna efter körningen och kolla så att alla har gjort vad de ska och fråga om de har några frågor eller funderingar."(P5)

Det är varierande om man har teori eller inte efter körningen. Någon av lärarna försöker väva in teori i det praktiska och en annan kan ha någon form av genomgång istället efter körningen. På genomgången kan läraren behöva visa saker på tavlan för att eleven/eleverna ska förstå vad han/hon menar. En lärare försöker ha genomgångar både innan, under och efter körningen.

Beroende på vilka elever det är man undervisar ser lektionerna olika ut. Från början kan man få köra ponny. Det kan vara så att man inte har kört häst innan, vilket gör att man ofta får köra inhägnat och precisionskörning. En nybörjare får lära sig sela, kliva i - och ur vagnen och justera tömmarna. I början kan man få köra tillsammans med någon rutinerad person och så småningom när man ser att eleven/eleverna har koll på häst, vagn och sig själva får de köra ut med häst. I slutet av ettan får eleverna börja köra stor häst, först i rockard tillsammans med en lärare. När läraren har åkt

med och stämt av med varje elev får eleverna börja köra själva. Småningom kan de få köra häst i speedcart och kör då två och två tillsammans, därefter kan eleverna få börja med intervallkörning. Går det bra kan grupperna bli större och man kan köra häst enskilt fast i grupp fler än två elever.

En lärare försöker få sina elever att så fort som möjligt komma in i det vardagliga arbetet i stallet. Läraren förklarar träningsuppläggen på hästarna och uppmuntrar eleverna att diskutera det med varandra. Läraren ser ingen anledning till att en erfaren tjej/kille ska börja köra ponny, utan läraren försöker sätta häst efter individ och vad individen kan.

"Det händer att vi kör bredvid varandra när vi kör häst. Vi pratar med varandra under tiden, till exempel kan jag säga till eleven att hon/han ska försöka slappna av. Jag försöker korrigera ganska mycket hos eleverna i början när de sitter och kör häst. Jag försöker få de att slappna av och sitta rak i ryggen, för ska de hålla på med det här kanske resten av sina liv är det viktigt att slappna av och försöka tänka på sin kropp... för det är nog påfrestande som det är"(P1)

Det skiljer sig i körningen på gymnasieskolor med inriktning trav jämfört med körningen på travskolor. På en travskola börjar man oftast med att presentera dagen för eleverna och tar närvaron och sedan delas de hästar som ska köras ut till eleverna. På en travskola kan eleverna få gå ut och hämta hästarna i hagen innan de ska köra, om de inte står inne i stallet i sina boxar. En utav skolorna poängterar lite extra att det är viktigt att förklara vad som ska göras och varför man ska göra det. Eleverna kan få börja lektionen med att agera hästar själva och träna utan häst på övningen som de sedan ska utföra tillsammans med hästarna. Detta gör man i anslutning till stallet, för smidighetens skull. Efter övningen selar man på hästarna. En lärare på en travskola tycker att det är viktigt att samla alla elever och prata med dem under körningen. Till exempel om det är något som de ska tänka på eller rätta till. Läraren anser att det är a och o att informera så att alla elever vet vad de ska göra och vad de ska tänka på.

En av lärarna ger alltid eleverna feedback när de kommit tillbaka till stallet. När eleverna kört färdigt selas hästarna av och sköts om. Efter körningen är det oftast så att man har teori, det är inte ovanligt att man har persedelvård eller att man kollar lufttrycket i däcken på vagnarna.

På en travskola brukar de göra så att de delar på eleverna om de är en stor grupp. Den ena gruppen börjar med teori och kör sedan och den andra gruppen börjar köra och har sedan teori. Nästa gång byter man ordning på grupperna, så att den grupp som hade teori först föregående vecka kör häst först veckan efter. Teorin behöver inte alltid hållas i en teorisal utan kan även förekomma ute i stallet hos hästarna. Det vanligaste är att man kör i 30 minuter till 1 timme. Men hela körlektionen med bland annat stalltjänst, teori och skötsel av hästarna inräknat kan variera från 1,5-3 timmar.

Säkerhet

Alla lärare är överens om att säkerhet är något som man lägger stor fokus och vikt på. Lärarna försöker vara säkerhetstänkande och många av dessa lärare kräver eller vill helst att eleverna inte enbart bär hjälm utan även säkerhetsväst och vid behov även skyddsglasögon. En lärare poängterar även att det är viktigt att använda bra skor, gärna med stålhätta.

En utav skolorna håller hårt på att alla elever ska ha läst en kurs i "Miljö och Säkerhet" innan de får gå ut på praktik. Flera utav lärarna uttrycker att det är mycket grundläggande saker som gäller, att alltid leda hästarna med grimskäft, att vända hästen i boxen innan man släpper den, och att man går in i hagen och vänder hästen och knäpper loss grimskäftet. Sådana saker som är grundläggande men ändå viktiga. En av lärarna förespråkar att eleverna har händerna i handstropparna, fötterna i fotstegen på vagnen och att man inte dinglar med benen. Man är eniga om att säkerheten är något som bör upprepas, särskilt i början av utbildningen. Någon skola poängterar att de medvetet är stränga med säkerheten. Man vill att eleverna ska ha med sig säkerhetstänkandet ut i arbetslivet. Lärarna på travskolorna anser att säkerheten är viktig och att det är viktigt att upprepa den kontinuerligt i kurserna.

En lärare förespråkar mycket säkerhet. Det är viktigt att man har genomgångar hur man beter sig om det inträffar en oväntad händelse. Hästarna bär alltid slaggjord i förebyggande syfte. Eleverna ska vara utrustade med hjälm, säkerhetsväst, skyddsglasögon, visir vid behov och handskar. Från och med i höstas har man börjat sätta fast ett grimskäft i tömmarna som sedan är fastsatt i vagnen. Detta görs i förebyggande syfte i fall att man skulle tappa tömmarna på grund av exempelvis att hästen rycker till. Detta gör att tömmarna sitter fast i vagnen och man kan ha en chans att få tag i tömmarna. De kör även med en kniv i vardera vagn för att lätt kunna skära av och få lös utrustningen på hästen om det inträffar en händelse som gör att man måste få loss utrustningen.

"Säkerhetstänkande är a och o. Hela stallet är uppbyggt på säkerhet. Alla elever kör med hjälm och säkerhetsväst"(P3)

"Att man upprepar säkerhetstänkandet under de första grundkurserna järn och koppar, som är de första kurserna som man ofta börjar med att gå som elev, är viktigt. Säkerheten ska hela tiden upprepas. Vi ska hela tiden fråga oss varför vi gör på ett visst sätt till exempel att vi leder alla hästar med grimskäft och varför vi gör det. Har man inte säkerhetstänkandet i denna verksamhet blir det farligt" (P2)

Säkerheten är en av ledstjärnorna i kurserna och ju noggrannare man är som lärare med säkerheten desto tryggare blir det. På en travskola repeterar man ofta bland annat hur man byter kusk och hur man går i och ur vagnen. Övningarna kan göras på stallgången.

För att få in säkerhetstänkandet i det praktiska i stallet på en travskola har en lärare som rutin att eleverna får byta häst med varandra och kontrollera varandras selade hästar. Efter att alla hästar är selade och kontrollerade kör eleverna ut samtidigt på ett led efter läraren som tar täten, eller på lärarens kommando. Sen genomför man körningen utifrån det man gått igenom innan man körde ut. De kuskar som är något mer rutinerade kan få ta täten och de andra eleverna kan köra i rygg bakom. Fungerar det bra kan de få köra i bredd två och två och turas om att köra först i täten.

Lärmiljö

Hur en bra miljö är för de intervjuade lärarna och deras elever är olika. Några lärare tycker att det är väldigt viktigt att man har roligt, och att få alla att tycka det är roligt. Eleverna ska känna sig delaktiga och att man försöker skapa och ha en positiv anda.

Det framkom att flera lärare anser att det är viktigt med ordentliga utrymmen (framför allt att undervisningsstallet har en bred stallgång), bra redskap och bra hästmateriel. Det är viktigt att var sak har sin plats, vilket i sin tur gör att man hittar saker bättre.

En lärare anser att en bra miljö är när man har gott om utrymme och har flera dörrar tillhörande stallet, så att man kan ta sig in eller ut utan att störa varandra, exempelvis om man står och selar häst. I teorisalen har man olika uppdelningar i rummet. Bland annat finns en hörna för föräldrar och besökande, där de kan sitta ner och ta en fika. De olika uppdelningarna i salen skiljs av med draperier. Allt undervisningsmateriel finns i salen nära hands. Rummet ligger i anslutning till stallet, man hör vad som försiggår i stallet.

Många lärare anser att utrymmet i – och kring stallet är viktigt. En utav lärarna poängterar att denne tänker till både hästarnas och elevernas bästa och har kommit fram till att ha uteboxar till hästarna och ett värmestall för eleverna, där de kan stå under tiden de sköter om eller pysslar med hästarna. I teorisalen ska det även där vara ordning och det får inte vara för mycket saker, det ska vara bra med utrymme och ganska städat och rent.

En av lärarna anser att grupperna med elever inte får vara allt för stora, och att det är bra att man har teorin på ett område nära hästarna. Det ska vara så pass nära att man på några minuter ska kunna gå ut till hästarna, exempelvis om man ska visa något på en häst. Eftersom läraren inte vill ha allt för stora grupper med elever så vill denne inte heller ha en för stor teorisal. Det får gärna vara lite hästinspirerat i salen, t.ex. kan det stå ett skelett från en häst i rummet och på väggarna kan det finnas olika affischer på hästar, där man bland annat kan se hästens anatomi. *”Det ska vara en lugn miljö. Det får inte vara spring, för det kan störa både mig som lärare och eleverna. Det kan bli ett störande moment, som kan leda till att eleverna och även jag tappar fokus. Det ska vara bra med belysning och det ska vara en behaglig temperatur i stallet för eleverna att jobba i när de pysslar med hästarna”(P5)*

Det visar sig att någon lärare tycker att det är viktigt med ett välplanerat stall, en avspänd lärmiljö, man ska exempelvis inte behöva vara rädd. Miljön ska vara avspänd, rolig och man ska tillåta skratt, men det är viktigt att fokus finns kvar. De flesta lärare är eniga om att de har en bra och fungerande miljö som är lugn och avskild om det behövs och att det mesta finns nära till hands.

Det finns en lärare som poängterar att miljön kunde förbättras. Denne önskar sig ett större klassrum med värme i anslutning till stallet, där man ska kunna stå med hästarna. Antingen för att sköta dem eller för att ha med hästarna i undervisningen. Det ska gärna finnas ordentligt med sittplatser för eleverna. Som det är i nuläget har denna skola inget större utrymme med värme där de får plats med häst och sittplatser och som är avskilt från övrigt i stallet. Detta är främst ett bekymmer den kalla vinterperioden.

De allra flesta lärare anser att de har bra lokaler på skolan. Några tycker att de inte kan ha det mycket bättre än de har. Det visar sig att man har bra teorisal, körhall, träningsmöjligheter, undervisningsstall med bred stallgång bland annat. De har allt samlat på ett ställe, nära till hands. En lärare poängterar att de även har tillgång till travets lokaler, om det skulle vara aktuellt att ha större och längre föreläsningar. Dessutom har de bra fikarum, duschar, toaletter samt bastu och två stallgångar som gör det möjligt att hålla genomgång på ena och elever kan sela häst på andra delen. Överlag tycker alla lärare att de har det helt okej men de flesta kan även hitta saker som skulle kunna bli bättre. Sammanlagt finns det några saker som skulle kunna förbättras på de olika skolorna; gödselhanteringen närmare stallet, mer utrymme i selkammaren, bättre luft och ventilation i stallet samt att man hade en varmare del i stallet som eleverna skulle kunna vara i när de skötte hästarna.

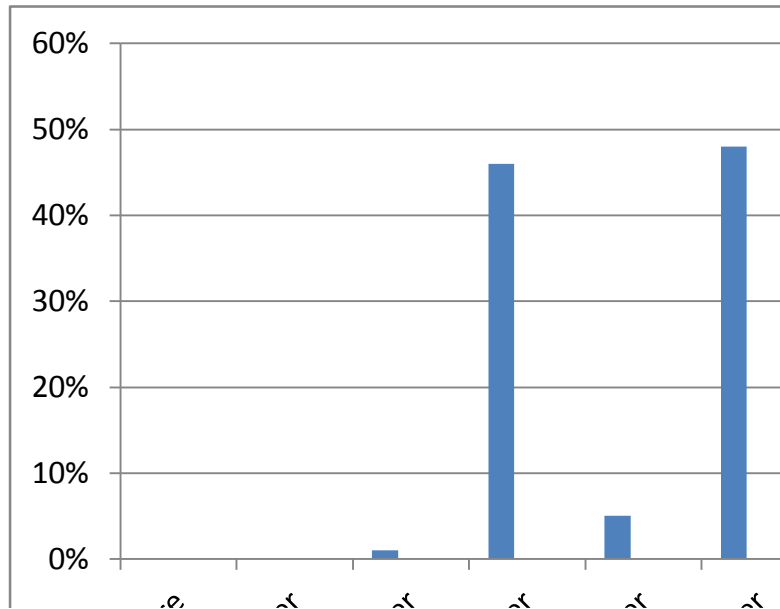
RESULTAT 2, ENKÄTER

Sammanlagt delades 65 enkäter ut. och det var 44 elever på olika gymnasieskolor med inriktning trav och Sportens travskolor som svarade på enkäten, dvs. en svarsfrekvens på 67 %.

Kommunikation

När det gäller kommunikationen under körlektionerna så tycker nästan alla elever att de hör vad läraren säger. Sju procent säger att de har svårt att höra läraren. Om eleverna inte hör läraren brukar de i stort sett alltid fråga eller be läraren upprepa sig. Fyra procent säger dock att de inte frågar och en procent säger att de frågar ibland. Även om man som elev hör vad läraren säger är det inte säkert att man förstår men hela 99 % av eleverna menar att de brukar förstå vad läraren menar. I de fall eleverna inte förstår vad läraren sagt agerar de på ett par olika sätt, 93 % brukar fråga men fem procent ställer inga frågor i det läget. Resterande frågar ibland om de inte förstår.

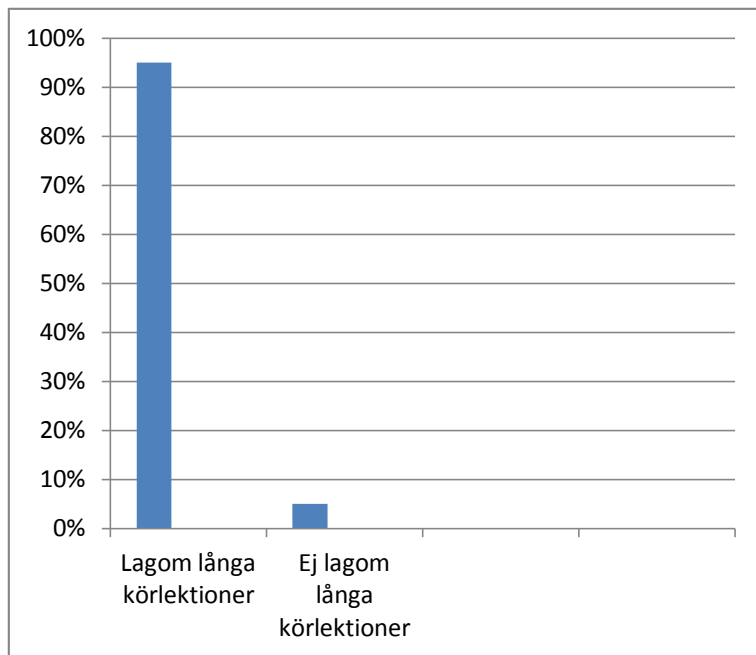
Den kommunikation som sker handlar i hög grad om positiv eller negativ kritik till eleverna från läraren. Det visade sig att knappt hälften av eleverna (48 %) vill ha denna form av kritik efter genomförd övning. Nästan lika många (46 %) vill ha kritik under pågående övning. Ett fåtal vill ha kritik före och eller efter övning och resterande vill ha kritik under och eller efter övning. Se figur 1.

Figur 1. Här visas när man som elev vill ha kritik.

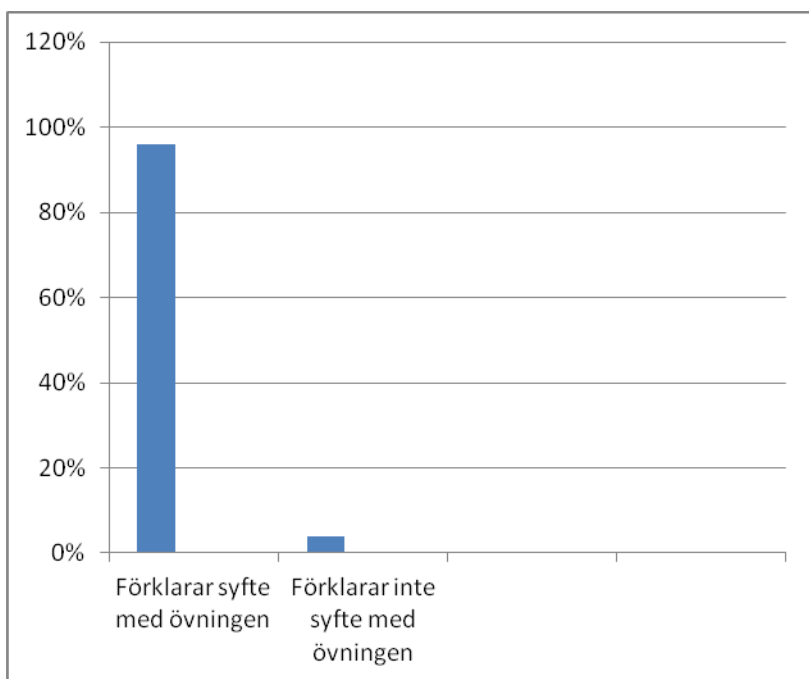
Körlektion

Det har visat sig att de flesta av eleverna tycker att deras körlektioner är lagom långa tidsmässigt, medan några anser att körlektionerna inte är lagom långa tidsmässigt. Se figur 2. Anledningarna till varför man inte tycker körlektionerna är lagom långa tidsmässigt kunde vara att det var för lite tid till körningen (vill köra mer häst), man vill ha längre körlektioner eller när det är kallt så vill man ha kortare körlektioner.

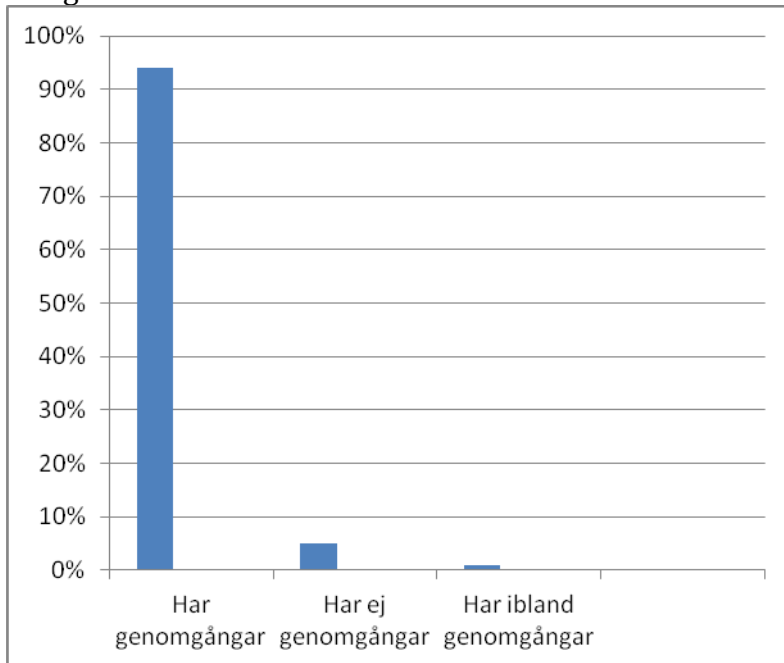
Figur 2. Här visas hur många % av eleverna som tycker att körlektionerna är lagom långa och hur många % som inte tycker att körlektionerna är lagom långa.

Eleverna fick besvara frågan om de ansåg att deras lärare/ledare brukar förklara syftet med en övning. Detta resulterade i att 96 % av eleverna anser att deras körlärare förklarar syftet med övningar och varför man ska göra på ett visst sätt, medan fyra procent anser att deras körlärare inte eller oftast inte förklarar syftet med övningar. Se figur 3.

Figur 3. Här kan man se hur många elever som anser att deras lärare förklarar syftet med en övning och hur många elever som inte anser att deras lärare förklarar syftet med en övning.

Det visar sig att det är vanligt att man har genomgångar i samband en körlektion. 94% av eleverna har svarat att läraren/ledaren/instruktören brukar ha genomgångar med dem efter att de haft en körlektion. 5% av eleverna har svarat att de inte brukar ha genomgångar och 1% har svarat att de ibland har genomgångar. Se figur 4.

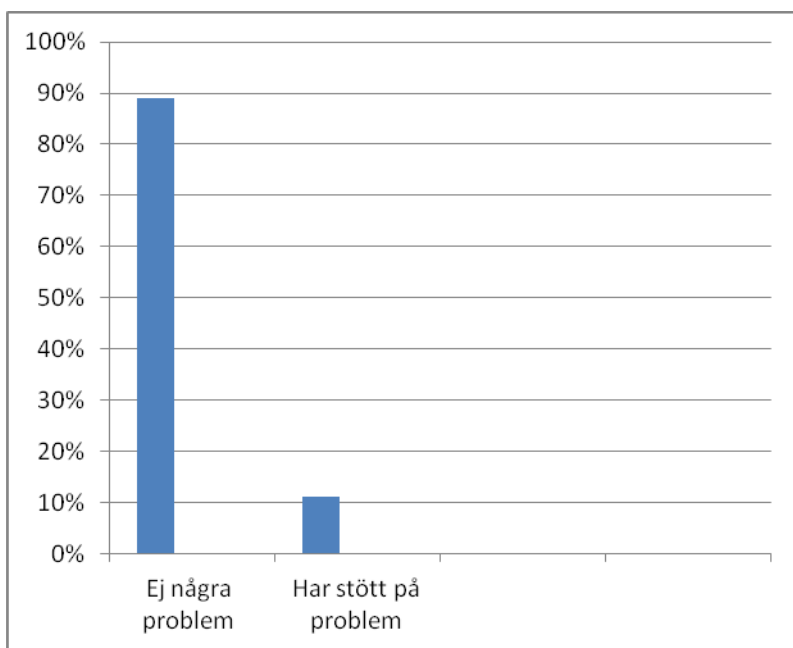
Figur 4. Här visas antal elever som har svarat att de har genomgångar, inte har genomgångar och de som har genomgångar ibland.

Detta är några saker som lärarna vanligtvis brukar ta upp på genomgångarna efter körningen;

- Läraren/ledaren frågar oftast om det gått bra och hur det kändes, hur hästen kändes och det eleverna upplevt - eller om det inträffat något speciellt kan de prata om det ex. om hästen upplevts som spänd, så försöker de hitta förklaringen till varför
- Det som också ofta tas upp är vad eleverna tycker om lektionen, om den upplevs som rolig eller tråkig och vad de lärt sig
- Om eleverna upplevt problem eller liknande under körningen kan de diskutera det på genomgången
- Man pratar om saker som gått bra och mindre bra och hur man kan förbättra det som inte gick så bra
- Det vanligaste frågan som eleverna får besvara på genomgångarna är hur de tycker hästarna kändes och hur de upplevde lektionen i helhet

- På genomgångarna pratar och diskuterar man även puls hos hästarna och vad eleverna körde i för tempo. Man har ibland diskussioner om framtidsplaner för hästarna och hur det går i övrigt under körningen

Det förekommer att man som elev stöter på speciella problem under körlektionerna. Elva procent av eleverna kan komma på något/några problem som de stött på under sina körlektioner, medan 89 % av eleverna inte kan komma på några speciella problem som de stött på under sina körlektioner. Se figur 5.

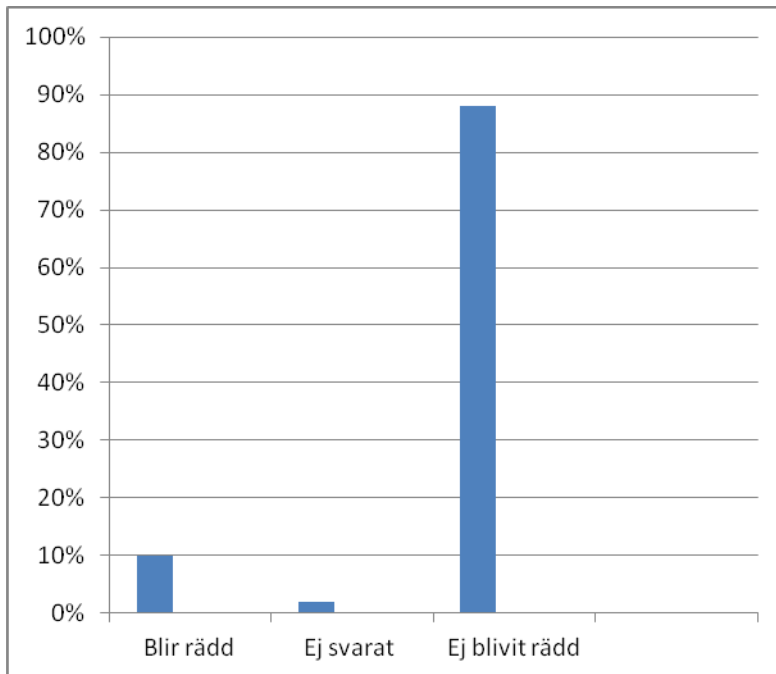

Figur 5. Här visas fördelningen på om man stött på några problem eller inte.

Exempel på olika typer av problem som eleverna har stött på:

- Någon blir arg
- Att hästen var stark
- Vissa lärare lär ut på olika sätt så att man blir förvirrad
- När hästen blivit rädd och ej lyssnat
- Ponny som bockat när man tränade för montélicens
- Hästen blir het och tung att hålla i
- Om hästen känns konstig och dummar sig
- När man inte hör instruktioner under tiden man kör
- För lite tid till att prata och rådgiva med läraren under körningen
- När man kommer för långt ifrån läraren så att man inte hör vad den säger

Det händer att eleverna blir rädda under en körlektion, i detta fall har 10 % av eleverna svarat att det händer att de blir rädda. Två procent har inte svarat på frågan och 88% av eleverna har svarat att de aldrig blivit rädda under en körlektion. Se figur 6.

Figur 6. Visar om man som elev har blivit/blir rädd eller inte blivit rädd någon gång under en körlektion.

Olika anledningar till varför eleverna blivit/blir rädda

- Om hästen blir rädd
- Om hästen blir svårkörd
- Om hästen dummar sig och ex. skenar, sparkar, reser sig på bakbenen eller slår bakut
- När starka hästar drar iväg
- När det känns som man inte har kontroll när hästen travar fort
- När man ska prova någon ny sak, ny övning med hästen
- Om någon blir arg
- Känslan av att det är hästen som bestämmer

Genomgångar av nya övningar

Läraren/ledaren berättar och visar ofta övningen på tavlan, och sedan får eleverna utföra övningen själva. Genomgångarna hålls ofta i kurslokalen/teorisalen eller i stallet. Ibland gör man upp en bana med koner eller liknande och läraren förklarar hur eleverna ska köra och förstår inte eleverna så visar läraren först. Läraren kan även följa med och eller vara med under övningens gång. Någon ledare kan även ställa frågan om eleverna minns vad de skulle göra precis före de ska utföra övningen.

Körlektionernas genomförande

Det är olika hur en körlektion ser ut. Eleverna som har svarat har olika åldrar och vissa går på gymnasiet och andra på travskola, vilket gör att svaren varierar. Några få har svarat att de kör häst på sina körlektioner. Mer vanligt är det att man svarat att man har stalltjänst, får hästar tilldelade eller får välja hästar att köra, gör i ordning hästarna och selar på dem, har en genomgång om hur körningen ska gå till innan man kör ut med hästarna. Man kör hästarna och när man kommer tillbaka selar man av hästarna och de allra flesta skolor har genomgång efter körningen. Vissa fodrar även hästarna och fixar i stallet efter de har kört klart.

Några elever på travskola har svarat att de ofta brukar ha skötsel och körning av hästarna först, sedan när de kört färdigt tar de hand om hästarna och utrustningen och har sedan teori.

Ett fåtal elever från samma skola har svarat att de selar på, har en genomgång om det som körningen ska innehålla och vad man gör i olika situationer, och sedan kör man ut. Efter körningen tar man hand om hästar och utrustning.

Några få elever från samma travskola har svarat att de ibland kör med klocka på banan, kör precisionskörning med koner och brådor, och ibland kör de som ett lopp på travbanan.

Vissa gånger tränar och lär de sig även att köra från olika startspår, till exempel från springspår. Då har ledaren först en genomgång om hur man gör sedan får eleverna själva prova på övningen utan häst, efter det får eleverna köra övningen tillsammans med hästarna och öva med dem också.

Tre exempel på vad man gör på en körlektion:

Exempel 1: Först borstar och kratsar hovarna på hästen. Sedan selas hästen och man gör sig färdig som kusk för att köra. Efter det värmer man upp och kör sedan ner till banan och övar tempoväxlingar. Det sista halvvarvet brukar man få köra fritt d.v.s. att de brukar tävla lite på tillbaka vägen innan de joggar av och kör in till stallet.

Exempel 2: Borstar och gör i ordning/selar hästarna. När både hästar och kuskar är färdiga börjar man köra och börjar med att skritta runt på volten utanför stallet och rättar in sig i rätt positioner. Sedan skrittar man iväg mot travbanan och kör några varv i olika tempon. Efter halva tiden byter man vanligtvis kusk och lämnar över tömmarna till den som sitter bredvid i vagnen. När man kört klart på travbanan/sandbanan kör man hem till stallet.

På en utav travskolorna har några elever svarat att de brukar sela på hästarna, sedan ger de sig ut och värmer upp hästarna exempelvis i bakvarv på banan. Efter uppvärmningen voltar de och sedan kör de fort på banan i 500 meter eller 650 meter. Detta utför man då två gånger. Efter körningen kör man in till stallet och selar av hästarna och sköter om dem.

Några andra elever har svarat att de ofta brukar köra snabbjobb på sina körlektioner. Men att man även ibland kör motion med hästarna på skogsbanan/slingan.

Exempel3: Ofta skrittman man en stund i början, sedan värmer man upp några varv på slingan sedan kör man intervaller på rakbanan och skrittman emellan intervallerna. Till sist joggas hästarna av.

Några elever har svarat att de kör mycket intervallkörning, både på rakbana och i backe. Ibland kör de även på travbanan. Man använder ibland även pulsmätare på hästarna.

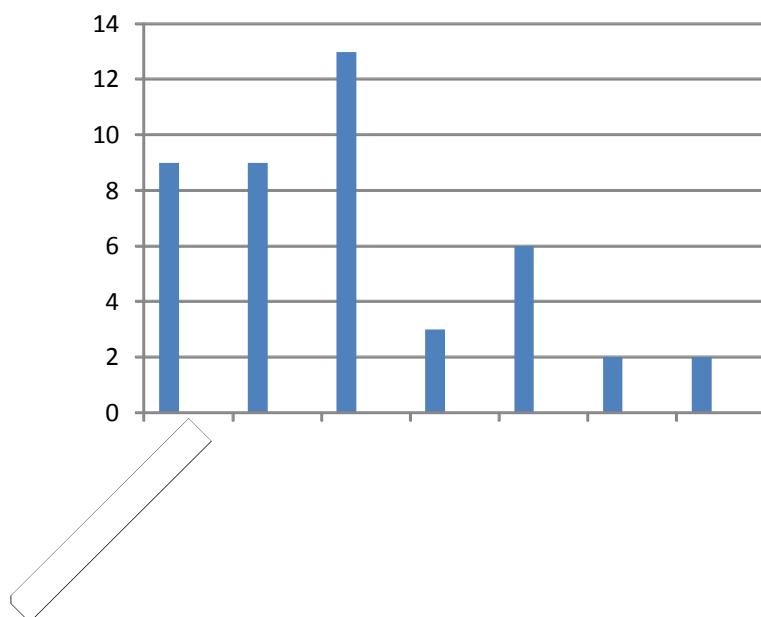
Elevernas mål med sina körlektioner

- Lära sig mer om trav, hästar och vill börja tävla
- Man vill i framtiden jobba inom travet och för att man vill ev. bli egen tränare
- För att lära sig träna och köra hästar på ett säkert och bra sätt
- Vill bli montéryttare eller kusk och tävla
- För det är roligt och det är en tid att ha roligt
- För att få kontroll på situationer och häst
- Utvecklas som kusk och tränare
- Bli professionell kusk eller tränare i framtiden
- Få koll på olika sätt att träna häst
- Lära sig mycket och ta licens och börja tävla
- Att bli så bra som möjligt på det man gör
- Förstå varför man gör som man gör
- Lära sig något nytt
- Utvecklas mer för varje gång och samtidigt ha roligt

Lärmiljö

Det visar sig att det finns sju olika kategorier på hur och vart man som elev vill ha genomgångar. Detta för att man ska kunna koncentrera sig bäst. 9 stycken elever vill ha genomgångar i stallet och i teorisal, 9 stycken vill ha genomgång i stallet, 13 stycken vill ha genomgång i teorisal, 3 stycken tycker att det inte spelar någon roll (antingen i stallet, i teorisal eller under skritt), 6 stycken tycker det beror på övningen, 2 stycken vill ha genomgång under lektionen med häst(stilla stående/under vila) och 2 stycken elever tycker övriga sätt. Se figur 7.

° = ex. ibland titta på, prata om eller visa övningen. * = ex. testa själv under handledning, men även göra en uppgift på papper där man får öva och tänka själv. Eventuellt även att man diskuterar i gruppen/klassen.

Figur 7. Här visas vart eleverna helst vill ha genomgångar.

DISKUSSION

Metodvalet

Det fanns en fråga som de flesta tyckte var något knepig att förstå och som jag ofta fick upprepa och förklara vid intervjuerna, vilket var frågan om de som lärare såg någon möjlig/önskad utveckling av undervisningsmetod. Kanske kunde jag formulerat denna fråga så att den blev mer lättförståelig, men jag anser inte att detta har påverkat mitt resultat utan de flesta personer förstod frågan efter att jag upprepat den och svarade på frågan. Det vanligaste var att man såg en möjlig/önskad utveckling av undervisningsmetoder, och främst vill man utveckla hjälpmedel som gör det lättare att kommunicera med eleverna.

I mitt arbete medverkade sju personer som antingen var lärare, ledare och instruktörer. Man hade naturligtvis kunnat intervjua fler personer för att få ännu mer spridning på materialet och för att få mer material att arbeta med. Men för mig ansåg jag att det var ett lagom antal med sju personer då jag skulle hinna åka runt och besöka dem. Skolorna jag besökte låg i mellersta och södra Sverige. Det var av praktiska skäl som jag valde att göra mina besök i mellersta – södra Sverige, dels för att jag hade tillgång till boende i närheten under de dagar jag gjorde intervjuerna och för att skolorna ligger ganska samlade vilket gjorde att jag kunde minska på resorna.

I detta arbete var det bara jag själv som intervjuade vilket jag tror är till en fördel på så sätt att då vet man vad som sagts vid de olika tillfällena då intervjuerna ägt rum. Dessutom fick jag ägna ganska mycket tid att öva på att intervjua och kände att jag blev mer och mer säker med tiden. I ett tidigare examensarbete av Alex & Forsberg (2010) gjordes djupintervjuer men då var man fler än en intervjuare. De förde i sitt arbete en diskussion om att det hade säkert kunnat påverka om man valt att ha endast en person som intervjuade alla eftersom man menade på att människor upplever olika kemi med olika människor och man öppnar sig olika mycket. Jag är beredd att hålla med i deras resonemang och tror att det ligger nått i det de säger. Därför anser jag att det har varit bra att det enbart har varit jag som intervjuat personerna, för jag har försökt vara lika i mitt sätt att intervjua vid alla sju tillfällen. De intervjuade personerna hade arbetat olika länge som lärare, ledare eller instruktör. Men den som hade arbetat kortast tid hade ändå arbetat i fyra års tid, vilket gör att jag anser att personer inte kan kallas som nybörjare eller "grön" utan personen har ett antal års erfarenhet inom branschen. När jag valde ut mina personer tänkte jag även på fördelningen, så att det skulle vara ungefär lika många kvinnliga - som manliga personer. Så ungefär hälften var kvinnor och hälften män.

I arbetet valdes en kvalitativ studie, vilket gjordes för att man ville höra alla lärares olika svar. Målet var inte att få fram hur många som tyckte en sak utan det som skulle lyftas fram var vad de olika personerna tyckte och om det fanns några skillnader. Dessutom ville man att intervjupersonerna skulle svara på frågan som de uppfattade den. Det som också är viktigt är att det inte finns något som är rätt eller fel, utan alla svar har en betydelse.

Det som har varit svårast med att jobba med en kvalitativ studie är att hela tiden vara neutral och inte dra några förhastade slutsatser och ta något förgivet. Eftersom det här är ett område som jag är väl bekant med så kan det vara lätt att dra förhastade slutsatser. Därför var det viktigt att jag gick in med inställningen att jag inte visste särskilt mycket och att personerna skulle förklara för mig. Dessutom gjorde jag så att jag upprepade personernas svar och frågade om det jag hört stämde, just för att vara säker på att jag uppfattat dem rätt. Men jag tycker att intervjuerna flöt på bra och de intervjuade hade inte särskilt svårt att svara på frågorna som ställdes.

Kommunikation

Överlag är intervjupersonerna eniga om att kommunikationen sker dagligen och direkt och att man kommunicerar genom att man bland annat pratar och visar. I litteraturen står det att direkt kommunikation kan beskrivas som begrundad, avsiktlig och resultat inriktad (McLagan&Krembs, 1997). Men man ska komma ihåg att kommunikationen sker inte enbart genom tal utan den mesta av kommunikationen består utav renodlat icke-verbalt språk, alltså mycket genom kroppsspråk(Maltén, 1998). Det har visat sig att det är olika hur man kommunicerar när det är körlektion. Några lärare brukar kommunicera med eleverna när de kör häst och andra kommunicerar med eleverna när de själva står på backen vid sidan av. Det är olika vad lärare föredrar och på vissa skolor är det olika från gång till gång

hur man gör, ibland kan man stå vid sidan av och kommunicerar och ibland kör man med och kommunicerar med eleverna under körningen. Jag anser att huvudsaken måste ändå vara att man kommunicerar och att det sättet man kommunicerar på fungerar.

Att ge och ta emot feedback är viktigt och syftet är bland annat att rätta till handlingar och ord för att på bästa sätt nå önskat resultat (McLagan & Krembs, 1997). De flesta utav intervjupersonerna ger feedback, men ger den på olika sätt. Jag anser i sammanhanget att huvudsaken är att den ges och inte uteblir. För enligt litteraturen så sägs det att får man återkoppling i form av beröm för något man gjort bra leder till att kommande prestationer förbättras. Det är även viktigt att negativa reaktioner på det som är mindre bra nämns, för det anses ofta som bättre att ge den negativa återkopplingen än att inte ge någon alls. Man har sett att elever som blivit tillrättavisade då de gjorde fel, presterade bättre än de som inte fick något tillrättavisande när de gjorde något som var fel. (Dahlkwist, 2004) Det viktiga kan jag tycka är att feedback ges och att den ges ganska kontinuerligt och på ett sätt som fungerar för både läraren och eleverna. Jag kan tycka att det vore till en fördel att man tog och diskuterade i klassen när man helst vill ha och ge feedback. Kanske visar det sig att det lämpar sig bäst att ta feedbacken i stallet eller kanske i teorisalen efter körningen?

En lärare tycker att det är lättare att ge negativ kritik än beröm, vilket denne grundar på att när det går bra så flyter det mest bara på och man reflekterar inte så mycket över det som man gör när något går mindre bra. Detta anser jag är intressant då litteraturen ofta påstår motsatsen, att den negativa återkopplingen i form av att ge och ta kritik är svårare (Dahlkwist, 2004). Men litteraturen anser också att det även kan vara svårt att både ge och ta emot positiv återkoppling. Vilket fallet är hos denna person. En del av förklaringen är, enligt Dahlkwist (2004), att vi ofta är ovana vid att ta emot och ge beröm och många anser att det är svårt att ge och ta emot beröm. Detta är jag beredd att hålla med om och förmodligen är det så för denna lärare, kanske är det en ovana hos personen, att ta emot och ge beröm. Om så är fallet kanske man behöver öva på att ta emot – och ge beröm, vilket kan hjälpa en att bli bättre på att ge positiv återkoppling.

Det visar sig vara olika när man som elev vill ha kritik i samband med en övning, men de flesta utav eleverna har svarat att de vill ha kritik under övningen eller efter genomförd övning. Utifrån intervju svaren kan jag konstatera att det vanligaste är att man ger feedback efter att övningen är slut. Men det är också vanligt att man ger feedback under en pågående övning. Så många utav elevernas önskemål om när man vill ha kritik uppfylls faktiskt.

Körlektionerna

Överlag är eleverna nöjda med hur långa körlektionerna är. Det som också konstaterades är att eleverna som inte ansåg att körlektionerna var lagom långa går på samma skola. Körlektionerna håller ofta på i 1,5-3 timmar och då ingår det mer än körning i dessa timmar. Utav dessa timmar ägnar man cirka 30 minuter till 1

timme till att köra häst. Hur lång tid man kör kan variera på grund av att man tränar hästarna olika och utför olika saker som tar olika lång tid. I arbetet har jag kommit fram till att en körlektion ser olika ut från skola till skola samt att man utför olika moment från gång till gång. Men man kan säga att en körlektion ofta består utav skötsel av hästar, stalltjänst och körning av häst. På en travskola har man inte direkt stalltjänst men man sköter hästar och gör en del sysslor i stallet. Jag kan utifrån lärarnas - och elevernas svar konstatera att man har ungefär samma uppfattning om hur en körlektion går till och vad en körlektion innehåller. Det jag har funderat på i efterhand är om man skulle vilja att körlektioner var utformade på något annat sätt än vad de är idag? I detta arbete har jag fokuserat på hur det ser ut idag och inte på hur man skulle vilja att det var. Visserligen har det visat sig att någon lärare skulle vilja att eleverna tillbringade mer tid i stallet med hästarna och att man som lärare skulle vilja kommunicera på ett annat sätt under körlektionerna, men jag har inte riktigt tagit reda på om man är nöjd med utformningen av en körlektion idag eller om man skulle vilja att körlektionerna såg annorlunda ut än vad de gör idag. Skolorna som medverkade har olika mål med sina körlektioner. En skola skiljer sig från de övriga på grund av att eleverna där läser en grundkurs i trav, vilket gör att de kanske inte har ambitionerna att bli kuskar eller att jobba inom travet i en större utsträckning. Jag kan inte påstå att jag ser några större skillnader på hur man svarat och uppfattar en körlektion på denna skola jämfört med de andra skolorna som har inriktning trav. I varje fall påverkar inte dessa skillnader resultatet i någon större utsträckning.

Något som alla lärare är väldigt måna om är säkerhet och att man som lärare är säkerhetstänkande för att förhindra eventuella olyckor och dessutom föregår man som lärare med gott exempel om man är noga med säkerheten. Jag anser nog att det är viktigt att man redan från början är noga med säkerheten, men sedan tycker jag att en utav lärarna betonar en viktig sak, att det är upp till var och en hur man gör när man som elev lämnar skolan och går vidare ut i arbetslivet. Men förhoppningsvis är det så inrutat att man även tänker säkerhetsmässigt även utanför skolan.

En intressant reflektion är att man inom travkörning inte lägger lika stor fokus på kuskens som man gör på ryttaren i ridningen, och med det menar jag att inom ridningen fokuserar man på att utveckla sig själv som ryttare och ev. hästen medan jag kan tycka att vi inom travet och körningen skulle kunna bli bättre på att fokusera på både häst och kusk och se de ännu mer som ett ekipage som ska samspela och utvecklas. Som det är idag kan man prata ganska mycket om att hästen har utvecklats och vad man kan göra för att få den bättre. Självklart ska man utvärdera hästen men det är lika viktigt att utvärdera sin insats som kusk för att du ska kunna utvecklas och bli bättre. Inom ridningen känns det som att detta är en tradition, att man alltid ser till hästens - och ryttarens utveckling, medan det inte är det på samma sätt på travsidan.

Undervisningsmetoder

Intervjupersonerna fick svara på om de såg någon möjlig/önskad utveckling av undervisningsmetoder och de flesta har svarat att de faktiskt gör det. Detta tycker jag är något som ska uppmärksammas och tas till vara på. Utveckling är viktigt och i detta fall behövs det för att verksamheten/skolan ska bli ännu bättre. Det är några av de intervjuade personerna som påpekar att de skulle vilja ha något att kommunicera igenom/med för att de tror/vet att det skulle hjälpa dem i undervisningen.

Lärmiljö

De flesta lärare och elever har svarat att de brukar ha genomgångar. Dessutom har den största andelen elever svarat att lärarna förklarar syftet med en övning. Troligtvis är det så att lärarna förklarar syftet med en övning och att det görs i samband med en genomgång. Alltså är de flesta elever och lärare eniga om att man har genomgångar, men nämnvärt är att det är olika när man har genomgångarna. Många elever har svarat att de vill ha genomgången i teorisalen. Det är också vanligt att man vill ha genomgångar både i stallet och i teorisalen eller enbart i stallet. Jag kan tycka att det inte är särskilt viktigt vart man har genomgångar, bara man tycker att det fungerar bra och att man tillsammans i klasserna försöker enas om vart man bäst har dessa genomgångar. Jag personligen skulle nog föredra att ha genomgångar på en plats där det är lugnt och där det passar, för det kan vara så att det lämpar sig bättre att ha genomgång i en teorisal ena dagen och andra dagen i stallet, t.ex. om man behöver visa något praktiskt på hästen. Så ibland får kanske situationen avgöra vart man vill hålla genomgången, vilket jag också tror är vanligt att man gör.

Framtida studier

I framtiden skulle man kunna göra en studie där man testar att utrusta elever och läraren med ett micksätt/hörsnäckla för att se om och hur bra det fungerar att kommunicera genom utrustningen under en körlektion. Utrustningen skulle då kunna testas under olika träningspass både inomhus i ridhus/körhall och utomhus. Denna studie skulle kunna visa för- och nackdelar med utrustningen. Framöver skulle man även kunna göra en enkätundersökning som fler elever från fler skolor får svara på. Detta för att få ett ännu större material. Enkäten skulle kunna innehålla liknande frågor som denna enkät (bilaga 2) men att fler elever får svara för att få fler svar och för att eventuellt kunna se fler variationer och likheter i svaren. Man skulle även kunna utöka antal intervjupersoner, så att fler lärare/ledare/instruktörer deltog för att på så sätt få ett större material att jobba med. Det man även skulle kunna göra är att skicka en enkät utifrån de svar man nu fått in, för att lättare kunna göra olika kategorier som man kan välja på när man gör enkäten.

SLUTSATS

Lärare och elever har ungefär samma uppfattning om hur en körlektion ser ut. Det skiljer sig i körningen på gymnasieskolor jämfört med körningen på travskolor. På

gymnasiet är det vanligt att man börjar med stalltjänst och sedan har man en genomgång om dagens upplägg på körningen, och sedan kör man häst. När man kommer tillbaka efter körningen kan man även ha teori. På en travskola börjar man ofta med att presentera dagen och efter det kan man börja pyssla med hästarna och sela på dem för att sedan köra ut.

Kommunikationen upplevs som god mellan lärare och elever. Men många av lärarna önskar att de kunde använda sig utav hjälpmedel som gör det lättare att kommunicera under en körlektion. De finns de lärare som kommunicerar med eleverna när de tillsammans kör häst och andra lärare kommunicerar med eleverna med hjälp av walkie talkie, detta för att underlätta i kommunikationen samt för att kunna ge snabba instruktioner till eleverna.

LITTERATURFÖRTECKNING

Alex J. & Forsberg A. 2010; *Ridinstruktörens syn på den sociala relationen mellan dem och deras elever*. Strömsholm: Sveriges lantbruksuniversitet – hippologenheten

Bolstad A. 1998; *Handbok i lärande- hur du lär ut för att andra ska lära in*. Lund: Studentlitteratur

Dahlkwist M. 2004; *Kommunikation*. Stockholm: Liber AB

Hansson H I. 2007; *12 principer för kommunikation*. Malmö: Liber AB

Illeris K. 2007; *Lärande*. Lund: Studentlitteratur

Johannesson – Adler. A-H. 2011; *Att lära med många sinnen – pedagogers erfarenheter med att arbeta med elever i gymnasiesärskola*. Linköping: Institutionen för kultur och kommunikation

Larsson S. 1986; *Kvalitativ analys – exemplet fenomenografi*. Lund: Studentlitteratur

Lundesjö Öhrström S. 1998; *Ridlektion, ett triangeldrama mellan elev, häst och lärare*. Uppsala: Uppsala Universitet – Pedagogiska institutionen

Maltén A. 1998; *Kommunikation och konflikthantering*. Lund: Studentlitteratur

McLagan P, Krembs B. 1997; *Direkt kommunikation*. Malmö: Egmont Richter AB

Nilsson B, Waldemarson A-K. 2007; *Kommunikation - samspel mellan människor*. Lund: Studentlitteratur

Nilsson B, Waldemarson A-K. 2011; *Kommunikation för ledare*. Lund: Studentlitteratur

Pettersson A-C. 2011; *Utvärdering av hoppdemonstrationer och dess bidragande till studenternas kunskapsutveckling i relation till deras lärstil*. Strömsholm: Sveriges lantbruksuniversitet – hippologenheten

Phillips T. 2010; *Kommunikation*. Malmö: Gleerups Utbildning AB

Säljö R. 1979; *Learning in the learner's perspective- Some commonsense conceptions*. Report from the Institute of Education, University of Göteborg. **No 76,1979**

Personligt meddelande

Karlsson, Maria. 111116 Svensk Travsport. *Om travskolor och framtiden*.

Internet

<http://www.ne.se/kvalitativ-metod> (Hämtad 2011-11-30)

http://www.edu.fi/hitta_material/larmiljoer (Hämtad 2012-03-18)

[http://www.skolverket.se/forskola-och-](http://www.skolverket.se/forskola-och-skola/gymnasieutbildning/program/nationella-program/naturbruksprogrammet)

[skola/gymnasieutbildning/program/nationella-program/naturbruksprogrammet](http://www.skolverket.se/forskola-och-skola/gymnasieutbildning/program/nationella-program/naturbruksprogrammet)

(Hämtad 2011-12-04)

Bilaga 1

INTERVJUMALL

Talar om att personen svarar som hon/han uppfattar frågorna. Finns inget som är rätt eller fel, utan att jag är intresserad av hennes/hans åsikter och tankar. Tala om att det inte finns mycket studerat när det gäller kommunikation inom travet.
Fråga om det är okej att jag spelar in intervjun. Sätt igång inspelningen.

Jag presenterar mig själv:

Började rida vid 10 års ålder- senare kom in på trav
Läst på naturbruksgymnasium i Kalmar och hippologutbildningen på Wången
Familjen har egna travhästar som jag har tränat och tävlat
Gör nu ett examensarbete, där jag ska ta reda på hur kommunikationen är runt och under en körlektion

Bakgrundsfrågor:

Vad har du för utbildning?
Hur länge har du arbetat som lärare?
Hur ser du på din roll som körlärare?

Allmän information:

Hur många hästar finns det på skolan?
Vilket hästmateriel finns på ridskolan? (Hur många hästar, hur många tim/dag används de, storlek på hästarna, ponnyerna, ålder osv..)

Planering:

Hur ser du på tid och andra fysiska möjligheter till att bedriva körundervisning som du vill?
Säkerhetstänkande, är det något ni diskuterar aktivt?
Hur ser du på skolans lokaler? (Utrymme, miljö- arbetsvänliga etc)
Vad har skolan för resurser?
Görs någon form av lektionsplanering? Terminsvis/lektionsvis..
Har du tid avsatt för lektionsplanering?

Upplägg på undervisningen:

Hur brukar du lägga upp en körlektion/undervisningen? Beskriv mer detaljerat...
Hur lång (tidsmässigt) är en körlektion?
Ser du som lärare någon möjlig/önskad utveckling av undervisningsmetoder?
Har du någon speciell pedagogisk metod?
Hur är en bra miljö för dig och dina elever? (Både fysiskt och inlärningsmässigt)

Kommunikationen:

Hur sker kommunikationen mellan dig och dina elever?

Ger du individuella kommentarer till eleverna? Feedback till eleverna? I så fall på vilket sätt?

Ställer eleverna frågor under pågående körlektion?

Bläddra igenom pappren och var tyst några sekunder. Fråga sedan om det är något mer läraren kommer på. Låt bandspelaren stå på. Avsluta och tacka för att läraren tog sig tid till intervjun.

Bilaga 2

Enkät undersökning gällande kommunikation mm under körlektioner

1. Brukar du ha svårt att höra/uppfatta vad läraren säger? (*Ringa in ett alternativ*)

Ja

Nej

2. Brukar du fråga om du inte hör?

Ja

Nej

3. Brukar du förstå vad er körlärare menar när hon/han beskriver hur man ska göra någonting?

Ja

Nej

4. Brukar du fråga om du inte förstår?

Ja

Nej

5. Tycker du att era körlektioner är lagom långa (lektionstiden)?

Ja

Nej

Om du svarat nej, varför du inte tycker det?

6. När vill du att läraren säger vad du gjorde bra och vad du kanske gjorde mindre bra och vad du kan förbättra i samband med en övning? (*Ringa in ett alternativ*)

Före

Under

Efter

7. Hur brukar genomgångar av ny övning gå till på era körlektioner?

8. Brukar er körlärare förklara syftet med övningarna och varför man ska göra på ett visst sätt?

Ja

Nej

9. Hur skulle du vilja att genomgångar av en övning gick till för att kunna koncentrera dig bäst? (Ex. i teorisal, i stallet, under skritt osv.)

10. Har läraren någon genomgång med er efter att ni har haft en körlektion? (t.ex. om hur du tyckte hästen var, hur det kändes)

Ja

Nej

Om du svarat ja, vad brukar ni prata om?

11. Vad brukar ni göra på era körlektioner? (Beskriv en lektion)

12. Kan du komma på några speciella problem du stött på under körlektion? (T.ex. gällande hästen, kontakten med läraren o.s.v.)

Ja

Nej

Om du svarat ja, vilken typ av problem?

13. Händer det att du blir rädd?

Ja

Nej

Om du svarat ja, i vilka situationer händer det att du blir rädd?

14. Vilket/vilka mål har du med dina körlektioner? (Varför du går på travskola)

DISTRIBUTION:

**Sveriges Lantbruksuniversitet
Hippologenheten
Box 7046 750 07 UPPSALA
Tel: 018-67 21 43
Fax: 018-67 21 99**

**Swedish University of Agricultural Sciences
Department of Equine Studies
Box 7046 750 07 UPPSALA
Tel: +46-18 67 21 43
Fax: +46-18 67 21 99**
